

Morgunblaðið

23. tbl. 60. árg.

LAUGARDAGUR 27. JANÚAR 1973

Prentsmíðja Morgunblaðsins.

Vikurinn kaffærir húsinn smátt og smátt. Í baksýn er ógnvaldurinn spúandi eldi og eimyrju. — Ljósni: Sigurgeir Jónasson.

VIKURHAF Í EYJUM

**20 hús brunnin — 20 hús hulin
ösku að mestu — Öskulagið
1 metri í austurbænum**

TUTTUGU hús eru nú brunnin og sum þeirra horfin undir hraunið, sem teygir sig hægt og sígandi inn yfir austurhluta Vestmannaeyjakaupstaðar. Fjórtán hús brunnu í fyrrinótt, þegar suðaustanáttin feykta hraunslettum yfir byggðina. Aþekkur fjöldi húsa er svo til á kafi undir þykku öskulagi og raunar er mestur hluti bæjarins þakinn vikurbreiðu eftir öskufallið í fyrrinótt. Og á tölfta tímanum í gærkvöldi bárust þær fréttir frá Eyjum, að vindátt væri að snúast til suðausturs og hætta talin á frekara öskufalli í nótt.

Yfirvöld fyrirskipuðu í gær, að allir þeir sem ekki gegna brýnum skyldustörfum í Vestmannaeyjum, ættu skilyrðislaust að mæta til skipa, sem biðu þeirra við bryggjuna. Þessi skipun fylgdi í kjölfar gífurlegra sprenginga og mikils öskugoss úr eldstöðvunum. Aðfararnótt föstudagsins var

sem stöðug hagléi byldi á bárujárnsþaki og innan um voru hnefastórir hnullungar, sem hefðu valdið meiðslum, ef þeir lentu á óvörðu höfði. Allir hjörgunarmenn eru nú búnir þungum og sterkum

öryggishjálum, en ekki hefur komið til þess enn að þurft hafi að nota gasgrímur nema næsti eldstöðvunum.

Vestmannaeyjum í gærkvöldi. Frá Árna Johnsen.

Eldgosið í Vestmannaeyjum var mjög stöðugt í dag og töldu jarðfræðingar að rennslið væri nú um 80 rúmmetrar á sekúndu miðað við 100 rúmmetra þegar það var í hámarki. Hefur því dregið úr því hægt og sígandi.

Þekkimikið öskugos var með hraungosinu í nótt sem leið og stóð vindáttin beint yfir bæinn. 20 hús eru nú brunnin í þessu gosi og hafa hraunslettur kveikt í þeim öllum og líðlega 20 hús eru að mestu hulin ösku. Sum eru alveg á kafi, en ekki var vitað hvað mikill tjón hefur orðið á þeim húsum. Má búast við að þau séu meira og minna skemmd. Listi yfir þessi hús eru á bls. 32 í dag.

Proféssor Þorbjörn Sigurgeirs

son taldi, að um 200 þús. rúmmetrar af ösku hefðu fallið úr gosinu. Mesta gosþykkt hafði hann mælt til jafnaðar næst gígnum á hluta íbúðarsvæðisins í austurbænum; þar var öskulagið 1 m á þykkt. Í miðbænum og annars staðar í austurbænum var öskulagið víðast um 20 cm á þykkt og í vesturbænum 10 cm. Engin aska var á Heimaey fyrir sunnan Hvíld. Björgun innbús úr húsum hefur gengið vel í dag.

Framh. á bls. 3

Viðræðum utanríkisráðherra lokið:

Mikilvægi herstöðvarinnar í Keflavík aldrei meira

— sagði Kenneth Rush, aðstoðarutanríkisráðherra eftir viðræður í Pentagon við Einar Ágústsson

Frá blaðamanni Mbl., Geir Haarde, Washington í gær.

EINAR Ágústsson utanríkisráðherra og íslenska viðræðumyndin í Washington ræddu í dag við ýmsa aðila í varnarmálaráðuneytinu (Pentagon). Ekki varð af fundi utanríkisráðherra og Richardsons, verðandi varnarmálaráðherra, en útnefning hans í það embætti hefur ekki enn

hlotið staðfestingu þingsins. Gert er ráð fyrir að Richardson hljóti staðfestingu á mánudag.

Fyrir hádegi ræddi utanríkisráðherra við Zumwalt flotaforingja og Moorer, forseta herfráðsins. Utanríkisráðherra ræddi síðan við Kenneth Rush aðstoðarvarnarmálaráðherra, sem í næstu viku tekur við starfi aðstoðarutanríkisráðherra, og þáði síðan hádegisverðarboð hans.

Einnig ræddi ráðherra við ýmsa hernaðarráðgjafa í Pentagon.

AUKIÐ MIKILVÆGI

Blaðamaður Morgunblaðsins hitti í dag stuttlega Rush aðstoðarvarnarmálaráðherra og spurði hann hvort hlutfallslegt mikilvægi Keflavíkurstöðvarinnar hefði farið minnkandi eða vaxandi með hliðsjón af þróun mála í Evrópu. Því svaraði ráð-

herra í stuttu máli á þá leið, að með tilkomu hins sterka rússneska flota væru aðstæður gjörbreyttar frá því sem áður var, og væri herstöðin í Keflavík n; mikilvægari en nokkru sínni fyrr.

Blaðamaður spurði hvaða áhrif ráðherrann teldi að brottför varnarliðsins kynni að hafa á öryggi Íslands og hvort Ísland yrði eftir sem áður undir bandarísku „kjarnorkuregnhlífinni“. Svar ráðherrans var á þá lund, að brottför varnarliðsins mundi veikja öryggi allra NATO-land- Framh. á bls. 18

Morgunblaðið í dag ....

er 32 síður.

Efni þess er að mestu leyti frá atburðarrásinni í Vestmannaeyjum og af leiðingum eldgossins.

Fréttir	1-2-20-32
Minnisblað	
Vestmannaeyinga	9
Myndir frá Vestmannaeyjum	3
Spurt og svarað — Skattgreiðendur spyrja	4
Bridgeþáttur	5
Vestmannaeyingar í Þorlákshöfn í gær	10
„Svo slökktum við ljósið“	11
Loðnuafinn til fjarlægra hafna	12
Húsnæðismál Eyjamanna	13
Eldgoss við Ægisdyr — eftir Gunnar Thoroddsen	14
Um efnahagsvandann — eftir dr. Jóhannes Nordal	14
Vestmannaeyingar í Reykjavík	15
Hrínan lóur hjá — Laugardagsgrein	
Ingólfs Jónssonar	16
Elin Pálmadóttir skrifar frá Vestmannaeyjum	17
Íþróttafrettir	30—31

Vinnuslys

VINNUSLYS varð í vélaverkstaði Vegagerðarinnar við Jörfa við Vesturlandsveg um kl. 08 í gærmorgun. Maður, sem unnið hafði að viðgerð á grjótmulnings vél, fékk járnslá ofan á vinstri hönd og mun hafa hlotið beinbrot. Hann heitir Jón Þorsteinson, 48 ára gamill, til heimtis að Skiphölti 8.

Rauði krossinn:

9,3 milljónir hafa safnast — til Vestmannaeyja-hjálparinnar — Aðalverktakar gáfu þrjár milljónir kr.

ALLS hafa nú borizt til Vestmannaeyjahjálpar Rauða krossins 9.280.000 krónur, að því er Eggert Ásgeirsson, framkvæmdastjóri Rauða krossins, sagði í viðtali við Mbl í gærkvöldi. Í gær bárust fjódamörg framlög, bæði stór og smá, og meðal þeirra má nefna þessi:

Bæjarstjórn Ólafsfjarðar, Bærklavörn, Reykjavík, Lionsklúbburinn Ægir, Reykjavík, Þorvaldsensfélagið og Félag framsóknarkvenna, Reykjavík, gáfu 100.000 krónur hvert, ræðis menn Íslands í Cuxhaven og Bremerhaven gáfu 107.000 kr. Húsnæðismálinn h.f. gaf 150.000 kr., sjúklingar og starfsfólk heilsu- hælansins í Hveragerði gáfu 83.350 kr., starfsmenn Lagarfoss virkjunar gáfu 48.000 kr., Ferðafélagið Breiðamörk, Vestmannaeyjum, gaf 50.000 kr., Kirkju- nefnd kvenna Dómkirkjunnar gaf 50.000 kr. og Íslenskir aðal- verktakar gáfu þrjár milljónir króna.

Framlög Rauða krossins til hjálparstarfsins nema nú nálega fjórum og hálfri milljón króna. — Rauði krossinn þakkar rausn ar- leg framlög og mun eftir sem áður taka við framlögum í giró- reikning númer 90.000, í skrifstofunni á Öldugötu 4 og í þjón-

ustumíðstöð Vestmannaeyinga í Hafnarbúðum.

Eggert Ásgeirsson sagði í viðtali við Mbl í gærkvöldi, að vel hefði gengið að koma fólki frá Vestmannaeyjum fyrir í húsnæði. Í dag ætti að hefjast könnun á húsnæðismöguleikum um allt land og yrði mjög mikið gagn af því, ef á ýmsum útgerðarstöðum yrðu settir af stað hópar til að kanna hvernig ástandið væri, og þá heitir menn, sem annast gætu móttöku þess fólks, sem kæmi.

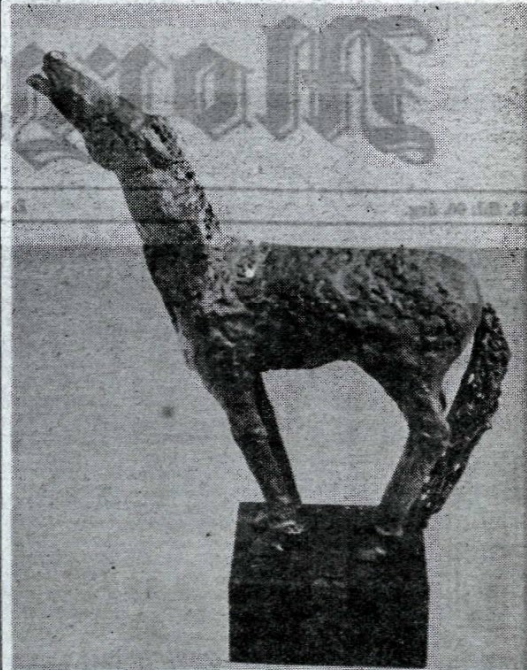
Í morgun var fyrirhugað að tæki til starfa í Hafnarbúðum matstofa, sem Rauði krossinn mun reka, en Kvenfélagið Heima ey mun leggja til sjálfbæði til starfa við matstofuna.

Ekkert sprengt í Eyjum

— „fyrr en þá allt verður að farast, hvort sem er“

„ÞAD er tömt mál að tala um, eins og er. Það verður ekkert sprengt í Vestmannaeyjum, fyrr en þá allt verður að farast hvort sem er,“ sagði Bjarki Eliasson, yfirlogregluþjónn í Reykjavík, þegar Mbl leitaði upplýsinga um þetta mál hjá Almanna- vörnum í gær.

Í fyrradag var haldinn fund

Silfurhesturinn

BÓKMENTNAVERÐLAUN dagblaðanna, Silfurhesturinn, verða veitt í dag fyrir þestu íslensku bók ársins 1972. Bókmenntagagnrýnendur dagblaðanna, einn frá hverju dagblaði, hafa þegar greitt atkvæði þremur bókum hver.

Sú bók, sem hesta samanlagða stígtölu hlýtur, teist þetta bók ársins 1972 og fær höfundur hennar Silfurhestinn. Í fyrsta hlaut hestinn Indriði G. Þorsteinnsson fyrir skáldsöguna Norð an við stríð. Nú er Silfurhesturinn veittur í sjöunda skipti og eins og áður hefur Jóhannes Jóhannesson, listmálari og silfur- hestur, gert gripinn. Myndina af hestinum tók Sv. Þorm. í gær, þegar Jóhannes var að leggja síðustu hönd á gerð hans.

MINNISBLAÐ VESTMANNAEYINGA

ALMENN upplýsingaþjónusta: Bæjarstjórn Vestmannaeyja hefur í samráði við Rauða krossinn opnað skrifstofu í Hafnarbúðum. Skipti- borð gefur samband við hinar ýmsu deildir; símar þess eru 25788, 25795, 25880 og 25892. Einnig eru í skrifstofunni í Hafnarbúðum símanir 11380, 11994 og 12089.

Læknisþjónusta: Vestmannaeyjalæknar hafa opnað stofur í Domus Medica við Egils- götu og eru víðtalstímar sem hér segir:

Ingunn Sturlaugsdóttir: Kl. 09:00—11:30 og 13:00—15:00, sími 26519.

Einar Guðmúndsson: Mánu- daga og föstudaga kl. 14:00—16:00. Áðra daga, nema laugardaga, kl. 10:00—12:00, sími 11684.

Kristján Eyjólfsson, héraðs læknir: Kl. 10:00—12:00, sími 15730. Einnig víðtalstími að Digranesvegi 12 í Kópavogi kl. 14:00—16:00, sími 41555.

Óli Kr. Guðmundsson, yfir- læknir: Timapantani eftir samkomulagi í síma 15730.

Einar Valur Bjarnason, yfir- læknir: Tími auglýstur síð- ar.

Einn læknir mun hafa þjón- ustu að staðaldrá í Vestmannaeyjum og munu læknarnir skiptast á hana.

Heilsugæzla: Ungbarnaeftir- lit verður í Heilsuverndarstöð

Reykjavíkur og starfar heilsu- verndarhjúkrunarkona frá Vestmannaeyjum þar.

Fólki, sem dvelst í Kópavogi, Garðahreppi og Hafnar- firði, er heimilt að leita til heilsuverndarstöðva viðkomandi svæða. Timapantanið æskilegar.

Mæðraeftirlit fyrir Stór- Reykjavíkursvæðið verður í Heilsuverndarstöð Reykjavíkur. Timapantanið æskilegar.

Tannlækningar: Börn frá Vestmannaeyjum á skólaaldri geta fengið nauðsynlegar bráðabirgðatannviðgerðir í tannlækningadeild Heilsu- verndarstöðvarinnar við Barónsstíg, s. 22400. Tannlæknir frá Vestmannaeyjum hefur einnig verið boðin aðstoða þar, og mun verða skýrt frá því í þessum dalkum, þegar hann hefur þar störf sín.

Almannavarnir: Upplýsinga- sími er 26120.

Iðnaðarmenn: Landssam- band iðnaðarmanna veitir að- stoð, m.a. við vinnuöflun, á skrifstofunni í Iðnaðarbanka- húsinu, Lækjargötu 12, kl. 09—17, síma 12380, 15095 og 15363.

Sjómenn: Útvegsbændafélag Vestmannaeyja hefur skrif- stofu í húsakynnum L.F.U., Hafnarhvoli, sími 16650.

Verkaðfólk: Á skrifstofu A.S.L., Laugavegi 18, er veitt þjónusta öllum félagsmön-

um verkafélagsmönnum í Vestmannaeyjum, sem aðild eiga að A.S.L., kl. 09—17, sími 19348.

Póstur: Afgreiðsla á pósti til Vestmannaeyinga er í kjallara Pósthússins, gengið inn frá Austurstræti, kl. 09—18, sími 26000. Ráðstafanir verða einnig gerðar til að bera úttóst til þeirra, sem gefa upp akveðið heimilisfang á höfuð borgarsvæðinu eða annars staðar.

Skattframtöl: Framtalsfrestur Vestmannaeyinga hefur verið framlengdur til og með 28 febr. nk.

Útibú Útvegsbankans í Vestmannaeyjum: Afgreiðsla þess er í Útvegsbankanum við Lækjartorg, opið kl. 09:30—15:30, sími 17060.

Sparisjóður Vestmannaeyja: Afgreiðsla hans er í Seðla- bankanum við Hafnarstræti, opið kl. 09:30—15:30.

Sjúkrasamlag Vestmannaeyja: Skrifstofa sjúkrasam- lagins og almannastrygginga- útibúsins í Vestmannaeyjum er í Hafnarbúðum og hefst út- borgun bóta á mánudag.

Upplýsingasími lögreglunnar í Reykjavík: er 11110.

Hösdýr Vestmannaeyinga: Upplýsingaþjónusta Sam- bands íslenskra dýraverndun- arfélaga er í síma 42580.

Ferðir til Vestmannaeyja: Skrifstofan í Hafnarbúðum

sér um skipulegar ferðir til Eyja fyrir fólk, sem nauðsyn- lega þarf að bjarga eignum sín um eða sækja nauðurfirir, og veitir skrifstofan fararleyfi í þessar ferðir.

Flutningur bíla frá Vestmannaeyjum: Skrifstofan í Hafnarbúðum veitir allar upplýsingar.

Húsnæðisaðstoð: Skrifstofan í Hafnarbúðum veitir að- stoð við húsnæðisöflun.

Móttuneyti: Í dag, laugar- dag, tekur til starfa í Hafnar- búðum móttuneyti fyrir Vest- mannaeyinga og verða veit- ingar seldar við vægu verði.

Oskilamunir: Í kjallara Hafnarbúða eru geymdir þeir munir, sem talið er að Vest- mannaeyingar hafi týnt.

Dvalarstaðir Vestmannaeyinga: Skrifstofan í Hafnarbúðum veitir þær upplýsingar og tekur einnig við tilkynningum um breytta dvalarstaði.

Fjárhagsaðstoð: Skrifstofan í Hafnarbúðum veitir útlausn í þeim efnum í formi styrkja, og Vestmanneyjaútibú Útvegsbankans og Sparisjóður Vestmannaeyinga veita lánaþyrirgreiðslu. Hjál- parsjóður æskufólks hefur akveðið að verja hálfri milljón króna til að styrkja æsku- fólk úr Vestmannaeyjum, eftir því sem umsóknir berast, en þær sendist til Magnúsar

Sigurðssonar, Hofsteigi 18, og hann veitir upplýsingar um útlutunarræglur sjóðsins. Tryggingafélagin Ábyrgð hf., Skúlagötu 63, og Hagtrygging hf., Suðurlandsbraut 10, hafa akveðið að veita þeim Vestmannaeyjum, sem eru með gjldar heimilstrygging- ingar hjá félagunum, fjárhags styrki.

Vinnumiðlun: Á skrifstofunni í Hafnarbúðum er starf- rækt vinnumiðlun.

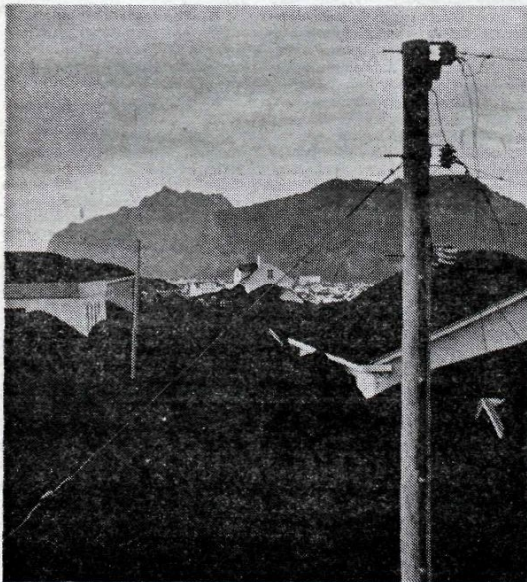
Fatnaður: Systrafélagið Alfa, sem er félag innan safnaðar Aðventista, úthlutar fatnaði til þeirra Vestmannaeyinga, sem ekki gátu tekið fót með sér. Nú um helgina verður gert hlé á úthlutun, meðan unnið er að því að greina í sundur þær fatasend- ingar, sem borizt hafa, og undirbúa úthlutun þeirra. Út- hlutunin hefst síðan aftur kl. 09 á mánudagsmorgun í kjall- ara Aðventirkirkjunnar, Ingólfs stræti 19.

Afgreiðsla Eimskip í Vestmannaeyjum: Afgreiðslan hefur verið flutt til Reykjavíkur og er skrifstofa hennar í húsi Eimskipafélagsins að Pósthústræti 2. Vörur, sem lágu óafgreiddar á afgreiðslunni, hafa verið fluttar til Reykja- víkur og eru móttakendur þeirra beðnir að hafa sam- band við Þráin Einarsson, sími 21460, innan húsnúmer 63.

Brennandi hús umflukt ösku á alla vega.

— Ljós.: Sigurgeir Jónasson.

Vikurinn kaffærir húsín í austanverðum kaupstaðnum.

Björgunarmenn bjarga bíl úr sítsvartri öskunni.

Ljós.: Sigurgeir Jónasson.

— Vikurhaf

Framhald af bls. 1

og hafa heimamenn skipulagt björgunarflokka, sem hafa aðsetur í barnaskólanum. Er innbú húsanna flutt í barnaskóla-anna og hlaðið þar upp í leikmi sal og kennslustofum.

Það var vægast sagt ömurleg sjón að sjá mörg nýju húsanna í austurbænum hulin ösku en þó gerði það útlitið enn svakalegra á sumum þeirra að aska hafði fallið á talsvert af húspökunum og myndað hálfgerða hóla í kringum húsín. En það má ekki gleyma jákvæðu hlíðunum, hvert mál hefur tvær hliðar a.m.k. og það verður að taka hvert mál eins og það er. Próffessorarnir Sigurður Þórarinnsson og Þorbjörn Sigurgeirsson sögðu í viðtali við Morgunblaðið í dag, að þessi ösku- og vikurefni væru

mjög góð byggingarefni og Sigurður sagði, að mjög auðvelt væri að rækta þessi gosefni upp með því að sá í þau. Þá er rétt að geta þess, að mjög hægt er að hreinsa þessi efni af götum og lóðum, því að grófleiki þeirra er mjög hentugur til þess.

Þrátt fyrir óvænt skakkaföll hafa Vestmannaeyingar sem vinna að björgunarförum herzt við hverja raun og satt að segja, var ekk hægt að finna neinn bilbug á þeim í gær, þrátt fyrir alla svertuna. „Við gefumst ekki upp, þótt móti blási,“ heyrðist margur Eyjaskegginn orða á m'smunandi hátt, t.d. stóð Magnús Pétursson bóndi í Norður-Hlaðbæ sem hraunið brenndi í fyrradag, skyndilega upp úr sæti sínu í slökkv.stöðinni í nótt, þar sem slökkviliðsmenn voru saman komnir og sagði: „Jæja, strákar, ég býð ykkur heim í kaffi, það hlýtur þó allavega að

vera heilt á helvítis kaffikönnunni.“ Síðan fékk hann sér í nef þó vænn slurk úr tóbaksbáukunum.

Hraunstofnan var í dag orðin mjög hagstæð að sögn próffessors Þorbjörns Sigurgeirssonar, hraunáin hafði markað sér mjög ákveðna braut. Eng'n bíðir runna með hrauninu, en það rennur í sjó fram til austurs.

Varðskipin og Lóðsinn gera stöðugar mælingar á hafsbótunum fyrir utan höfnina, en ekkert hraun hefur runnið þar.

Þá komu Hekla og Herjólfur einnig hingað í dag og fluttu fólk og bíla, alls á annað hundrad bíla og einn af Fossum Eimskipafélagsins kom hingað einnig í dag, sérstaklega til þess að taka bíla og var áætlað að hann tæki 160 bifreiðar. Má þá reikna með að eftir sé að flytja um 350–400 bifreiðar Eyjaskeggja til lands.

Illfært var um götur snemma í morgun en aðalgöturarnar voru ruddar með veghefli. Þó er talið, að það muni reynast betur að valta öskulagið, ef meira bætist á.

Hitastigið í höfninni er nú um 15 gráður, en venjulegur hiti þar á þessum árstíma er 6 gráður, hitinn hefur þó mælt upp í 25 gráður. Verið er að setja hitamæla um borð í Lóðsinn og vinnur Jón Ólafsson frá Hafrannsóknastofnuninni það verk.

Ekkert öskugos hefur verið í gígnum í dag en hann hefur þrengt aðeins um leið og hann hækkar, en hæðin er nú orðin um 120 metrar. Hraunið nær nú 800 metra í sjó fram á nokkur hundruð metra breiðum kaffa. Eins og fyrr getur var magn þess um 100 rúmmetrar á sek. í hámarki gossins, en til samanburðar má geta þess, að Heklu-

gosið 1970 náði 1000 rúmmetrum á sek. í hámarki.

Sigurður Þórarinnsson taldi líklegt, að gosið myndi ekki hætta snarlega, heldur fjara út hægt og sigandi. Einhver spurði um öryggi þess að húa í Vestmannaeyjum í framtíðinni. „Það verður hvergi öruggara að húa á Íslandi,“ sagði dr. Sigurður. Höpar Vestmannaeyinga unnu að miklu kapp við það í gær eins og undanfarna daga að bjarga innbú hús á hætusvæðinu, og eru þessir hópar búnar að bjarga innbúum yfir 60 húsa. Einnig hafa nokkrir einstaklingar flutt innbú sín sér, svo að líklega er búið að flytja til innbú um 80 húsa. Miðstöð björgunarkerfins er smátt og smátt að komast á með aðsetri í barnaskólanum, en tilfinnanlega vantar menn til björgunarfara þar, til þess að vel sé.

HAMFARIRNAR Í VESTMANNAEYJUM

„Þetta fer allt undir ösku og vikur“

LÍKT og fólk, sem orðið hefur að flýja heimkynni sín í höndum óvina, þaðan, sem þau verða kannski seint unnin aftur, söfnuðust Vestmannaeyingar niður að höfninni í Þorlákshöfn í gær og biðu eftir skipakomum frá Eyjum. Skipin Hekla og Herjólfur voru væntanleg síðdegis, en þau hafa verið í stöðugum flutningum milli Eyja og lands og flutt margvíslegt lausafé, ekki hvað síst bifreiðar Vestmannaeyinga, sem mjög hafa verið í hættu sökum vikurfalls. Þá eru einnig nokkrir bátar á stöðugum þönum milli Eyja og lands sömu eranda.

— Ég tók með mér eina þvottavél. Billinn var fluttur í land í fyrri nótt með Gjöfari. Konan og börnin eru komin til Hveragerðis. En það er ómögulegt að vita, hvort maður rær nokkuð úr þessu í vetur, því að það er hvergi betra að róa en í Vestmannaeyjum. Hins vegar er ástæðulaust að vera með nokkra uppjöf, allra síst ungt fólk, heldur bara berjast, sagði Stefán Friðriksson, sjómaður frá Vestmannaeyjum, sem við hittum á bryggjunni í Þorlákshöfn, en þar var hann að biða eftir eignum sínum, sem hann átti í m.b. Gullbergi.

— Ég hef verið búsettur í Eyjum í tíu ár og fengist við sjóinn alla tíð, lengst af sem

Sendiferðabílarirnir biðu tugum saman á bryggjunni.

stýrmaður. Hvað nú tekur við, veit maður ekki.

Upp úr Gullbergi var skipað þremur bílum, sem allir voru með þykku lagi af vikri á þaki og rúðum. En á meðal þess, sem upp úr bátum kom, voru enn fremur hvers kyns munir og fatnaður. Þar mátti sjá heimilistækni, húsgögn allt frá eldhúsköllum upp í dýrindis stofuhúsgögn, málverk, reiddhjól, ryksugur, bækur, leikföng o.s.frv. Hefur þessi bátur verið á þönum svo að segja stanzlaust milli Eyja og lands og áhöfnin naumast unnt sér hildar sólarhringum saman, enda er báturinn búinn að bjarga verðmætum fyrir tugi milljóna. Allt er þetta gert endurgjaldslaust.

— Fólk hefur verið að bjarga hvers kyns eignum sínum en þó fyrst og fremst fatnaði, sagði Gunnlaugur Axelsson, framkvæmdastjóri vélsmiðjunnar í Vestmannaeyjum en hann kom með Heklu. — Í öðru lagi dýrum heimilistækjum og útvarpstækjum o.s.frv. Í þessu björgunarstarfi hefur það verið einstaklingsframtækni, sem mestu hefur ráðið. Það hefur verið mest hver maður út af

fyrir sig. Sjálfur kem ég einkum með sængurfatnað svo og fatnað á konuna og börnin.

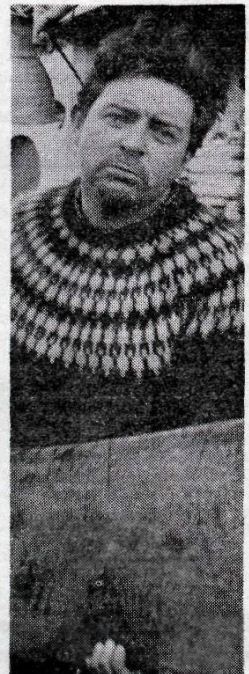
Herjólfur og Hekla komu að landi í Eyjum um kl. 8 í morgun og það var gefinn tími til kl. 1 og þá fyrst og fremst miðað við það, að fólk flytti með sér um borð þá muni og annað, sem það gæti haldið á. En ég verð að segja, að það er undarlegt, að bærin skuli vera fullur af ferðafólki og ljósmyndurum, en Vestmannaeyingar, sem þurfa að komast til Eyja, fá ekki leyfi til þess, eins og oft hefur átt sér stað.

Mér lízt illa á horfurnar. Því er þannig farið t.d. hjá mínu fyrirtæki, að við erum með vélar upp á tugi milljóna, sem liggja undir skemmdum og ef ekki verður undinn bráður bugur að því að koma þeim í land, þá verður það vonlaust verk eftir nokkra daga. Eftir aðra eins nótt og í nótt, en þá féll vikurlag, sem var hálfur metri að þykkt, þá verður ófært um allan bæinn.

— Mér lízt ferlega á þetta, sagði annar Vestmannaeyingurinn, sem við hittum þarna á bryggjunni nýkominn frá Eyjum. — Þetta er alveg von-

laust. Það hefði átt að vera búið að bjarga öllu því, sem hægt var að bjarga, því að þetta fer allt saman undir ösku og vikur. Þetta var ekki nema stutt hryna, sem kom þarna í nótt, en ef hann leggst í suðaustan átt, sem er svo þrátt í Eyjum, þá er allt horfið undir vikurinn. Slík vindátt gæti hæglega staðið í eina viku. Ef ég mætti ráða, þá myndi ég láta koma með Herkúlesflugvélar og alla Fossana á vettvang og láta hreinsa eins mikið af verðmætum úr bænum og unnt er, því að þarna liggja ofboðsleg verðmæti.

— Það hefði verið unnt að bjarga miklu, sagði Guðjón Pálsson, skipstjóri á Gullberginu, sem minnst var á hér að framan. — Ef fólk hefði verið leyft að fara til Eyja. Þá á ég að sjálfsgöðu við fullfriska karlmenn og verkið hefði orðið að vinna undir stjórn heimamanna, því að það hefði ekki þýtt annað en að þar væru heimamenn við stjórn. Ef það gerir suðaustanátt með sama vikurfalli og átti sér stað þessa stutta stund í nótt, þá þarf ekki að spyrja að óriögum þessa bæjar framar. Sjálfur mun ég halda áfram að bjarga því, sem bjargað verður, svo lengi sem ég stend uppi og ég efast ekki um, að ég mun hafa til þess nægan mannskap með mér.

Guðjón Pálsson, skipstjóri á mb. Gullbergi, — Held áfram á meðan ég stend uppi.

Vikurinn þekur bíllinn að ofanverðu, eina af mörgum Eyjabíreiðum, sem fluttar hafa verið til Þorlákshafnar undanfarna daga.

Húsgögnum skipað á land

HAMFARIRNAR Í VESTMANNAEYJUM

„Svo slökktum við ljósið“

Eftir ÓLA TYNES

AÐ líta yfir Vestmannaeyjar utan byggða núna er eins og að horfa yfir svartan lífvana Sprengisandinn. Vestmannaeyjar hafa alltaf haft á sér „klettayfirbragð“ en grænu skellurnar, sem þar voru inn í milli eru horfnar og sortinn gefur eyjunum dapran blá. Grænn kollur Heimakletts er nú svartur. Herjólfssalur, neðri hlíðar Helgafells, tún, garðar, tré, allt er svart.

Bærinn er ekki fegurri á að líta. Þykkt vikurlag hylur allar götur, ég held að það sé ekki ofreiknað að meðal þykkt þess á götum sé eitt fet og víða eru nokkurra feta þykkir þingir, þar sem hefur runnið af húsbökum eða sópazt með vindinum. Fólksbíreiðar eiga orðið erfitt með akstur, en það er reynt að halda götum niður að höfninni ókúfærum fyrir fólk sem er að bjarga úr hlyjum sínum.

Gosstöðvarnar sjálfar minna á víti Dantes. Þegar ég var á vertíð í Vestmannaeyjum fyrir nokkrum árum, þótti mér gaman að ganga í gegnum Kirkjubæin og þar út með ströndinni. Þegar ég stóð við minnismerki Jóns píslarvotts, sá ég í sjó fram. Nú eru komin þarna tvö fjöll, sem eru farin að slaga nokkuð í Helgafellið og á fimmtudag var minnismerkið dregið út úr hrauninu og því komið á öruggan stað.

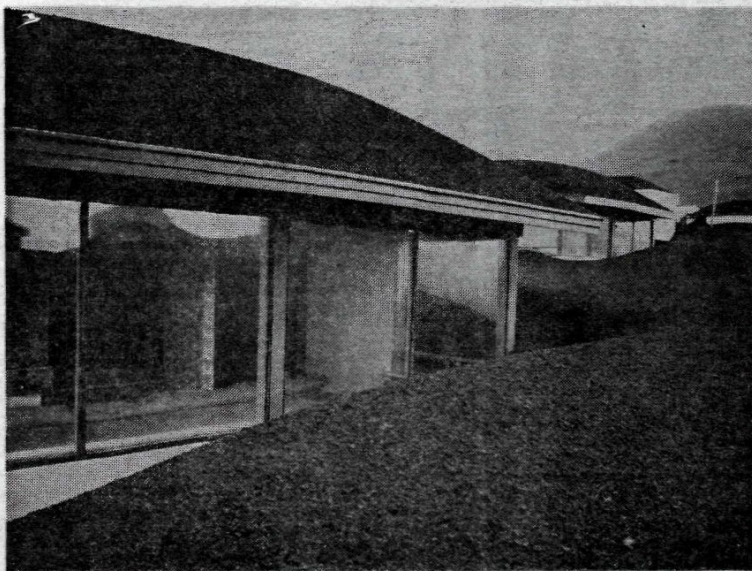
Það er hrikaleg sjón að standa á nóttinni og horfa á gulrauðar gostungurnar teygja sig til hminns við undirleik ferlegs þrumugnýs, en það er erfitt að sjá nokkuð fallegt í því. Til þess er of mikið í húfi.

Ég verð að viðurkenna að mér þótti það ægifagurt fyrst í stað, en sú fegurðartilfinning hafar þegar ég hélt inn í bæinn aftur.

Við vorum að ganga niður Búastaðbrautina, þegar við sáum vörubílinn. Ég og svo Edda og Bragi frá Vísi. Hann stóð fyrir framan fallegt einbýlishús við Búastaðbraut númer 15 og á svölum þess voru menn að hamast við að koma húsgögnunum niður á hann.

Við stóðum þöglu andartakt og einhvern veginn hætti gosið að vera ægifagurt og fór að taka á sig aðra mynd. Húseigandinn, ungur maður, rétti sig upp eftir að hafa lýft þungum sófa, leit til gossins og strauk svitann af ennum með þreytulegri hreyfingu. Svo gekk hann inn í húsó aftur.

Það var kallað til okkar næstum höstuglega: — Upp á pallinn. Andartakti síðar vorum við Bragi kominn þang að og svitnuðum undan í-

skápum, þvottavélum og öðrum þeim hlutum, sem þungir finnast á heimilum, en Edda stóð fyrir neðan með allar myndavélarnar um hálsinn.

Og einhvern veginn virtist gosið hafa færzt nær og hávaðinn af því vera miklu meiri. — Þá er allt komið í billi, var kallað og það var ekið á ferð niður að höfn, þar sem Huginn II. beið þess m.a. að fá þennan farm um borið.

Á leiðinni niður eftir fékk ég að vita að sá sem átti húsið hét Óli og sá sem keyrði hét Raggi og þeir höfðu stolið bílinn til að bjarga innbúinu. — Það er ekki um annað að ræða, sagði Raggi, við verðum að nota það sem tiltekið er og ég veit að eigandinn hefði lánað okkur bílinn fúslega, hvort eð er.

Bensingjöfin fór aldrei langt frá gólfinu hjá honum, á leiðinni niður eftir og við sáum því ekki nema snöggar svipmyndir af því sem var að gerast í kringum okkur: Vörubílar fyrir utan hús, fólk sveiðt við að hlaða þá. Fjólkskylda á leiðinni niður

að höfn með allt sem hún gat komið á stóran handvagn. Lögreglubílar með blikkandi sírenur og hjálparsvettarmenn takandi til höndum alls staða sem þeir gátu komið að gagni.

Svo vorum við komin niður að höfn og hjálparfúsar hendur aðstoðuðu við að losa bílinn. Það voru sagðir kaldramalegir brandarar, en menn hlógu ekki, heldur brostu kaldramalega. Það var ekkert fyndið við það sem var að gerast, en fjandinn hafi það að Eyjameinn létu það svipta sig málinu.

Einn á fætur öðrum sveifluðust húsmunirnir niður af pallinum. Einn sinni hrósuðum við og þá opnaðist uppþvottavélin. Í henni voru diskar, hnifar, gafflar, glös. Það var búð að þvo það en húsmóðirin hafði ætlað að biða til morguns með að taka úr vélinni. Ég henti inn í hana lítilli drengjaskyrtu og lokaði henni.

Svo fórum við upp eftir aftur. Það var ekki mikið sem við tókum í þeirri ferð og

það fórum við með heim til Raggas sem átti heima á öruggari stað í bænum.

Við trömpuðum inn í stofurnar á Búastaðbraut 15 og Óli brosti daufliga og hristi höfuðið þegar við sætuðum að fara úr stígvélunum sem voru löðrandi í vikri. Það var ekki tími til slíkrar kurtelsi.

Þegar allt var komið um kring stóðum við nokkra stund og horfðum í kringum okkur. Björt ljós loguðu í hverju herbergi. Ennþá héngu nokkrar myndir á veggjum, barnaleikkföngum var stungið niður í skúffur á kommóðum sem svo áttu að vera eftir. Það var kannski tilgangslaust, enda gert hugsunarlaust. Við lögðum hendurnar upp að rúðunum, sem nótudu.

Við höfðum hrópað og kallað meðan við vorum að koma hlutunum út. En nú stóðum við þöglu og hikuðum við að síökkva. Við stóðum í miðri stofunni og horfðum á það sem fáum klukkustundum áður hafði verið snyrtilegt og smekklegt heimili ungra

hjóna. Sem nokkrum dögum áður hafði verið drugg framtidarhöfn. En sem átti kannski innan nokkurra klukkustunda að vera rjúkandi rúst sem ekki einu sinni sást undir hrauninu.

Svo herðum við okkur upp og slökktum. Kannski var það á því augnabliki, þegar við ókum frá myrkvudu húsinu, sem við skildum raunverulega hvað í húfi er fyrir fólki sem býr þarna.

Það eru skiptar skoðanir um hvað þetta gos er stórt, eða lítið. Mér skilst að það fari að nokkru eftir því hvaða hagsmunna menn eiga að gæta. Sumir vilja óðir og uppvægir fara út í Eyjar, aðrir hika við að hleypa þeim. Fyrir þá sem eiga allt sitt, að því komið að fara undir hraun, er sjálfsgert erfitt að skilja hvers vegna þeir mega ekki fara að bjarga því. Fyrir þá sem bera ábyrgð á mannlífum er dæmið annað. Ég ætla ekki að blanda mér í þær deilur og ég þykist ekki vera neinn eidd gosasérfræðingur. En ég held að óhætt sé að fullyrða að eðlilegt líf við það ástand sem nú ríkir í Eyjum er gersamlega óhugsandi.

Það er kannski hægt að flýta hingað eitthvert vinnulífið til að halda einhverjum hluta atvinnulífsins gangandi, en það verður varla næstu daga. Þetta eldgos er teplega víkugamalt. Eldfjöll á Íslandi hafa stundum gosið um margra ára skeið samfleytt. Það þarf engan vísindamann til að sjá að enn sem komið er getur nær allt gerzt í sambandi við þetta gos.

Það getur minnkað og dáið út og það getur stækkað og eyðilagt. Það eina, sem hægt er að segja með nokkurri vissu nú, er að það er ekkert hægt að segja með nokkurri vissu.

Þegar ég stóð á Skólavegi aðfararnótt föstudagsins um kl. 3, var gjallregnið svo þétt að það var eins og ausandi rigning byldi stöðugt og stanzlaust á bárujárnspaki. Öðru hvoru komu hnullungar sem voru svo stórir að ég kipptist við undan högginu þótt ég væri í sveiþykki ullarpeysu sem dró úr því.

Ég fann til óhugnaðar. Ég held að engin orð fái lýst tilfinningu sem gripur mann ef stoppað er til að hugsa um þetta. Sérstaklega ef maður stendur í vikuhrágu á miðri götu um koldimma nótt, með vikurhullungana dýnjandi í kringum sig, horfandi á hrika legar eidsúlurnar brjóstast upp á yfirborðið og draugaleg ar útlínur húsanna sem þær slá annarlegri birtu sinni á.

HAMFARIRNAR Í VESTMANNAEYJUM

Vestmannaeyjakaupstaður öskugrár af völdum hins ógnþrungna nágranna. — Ljósni.: ÓL.K.M.

HEILDARFJÓLDI Vestmannaeyjabáta er 77. Nefnd sú, sem út vegsmenn í Eyjum skipuðu þegar að morgni 23. janúar hefur þegar fengið vilyrði fyrir löndun úr öllum þessum bátum — nánar tiltekið fyrir löndun úr 75 til 85 bátum. Meðtaldir í þessum bátafjölda eru bátar Einaris Sigurðssonar, en þar sem Einar hefur sjálfur aðstöðu í Reykjavík, er ekki gert ráð fyrir því að hjarga þurfi honum úr þeim vandræðum, sem að öðrum stöðja. Má því telja að nokkuð öryggisforskot hafi náóst í þessum efnum.

Nefndin fór þess á leit við fisk verkunarstöðvannar, að þær tækju við alla þeirra báta, sem um yrði samið meðan þess gerðist þótt, sæju um viðgerð og uppsetningu veiðarfæra þeirra, svo að þeir sætu gjórsamlega við sama borð og þeirra eigin bátar.

Flytja þarf helming loðnu-aflans til fjarlæggra hafna

— njóti Vestmannaeyja ekki við sem verstöðvar

Hafa allir aðilar samþykkt þetta og sýnt með því einstaka hjálpsemi og góðan skilning á öllum þessum vandamálum.

Sú nefnd, sem ríkisstjórnin skipaði til þess að rannsaka áhrif eldgossins á efnahagslíf þjóðarinnar hefur haft samband við út vegsmenn í Eyjum og óskað góðs samstarfs við þá. Hefur verið skipaður tengilldur milli nefndar ríkisstjórnarinnar og nefndar útvegsmanna. Útvegsmenn í Eyjum eru einhuga í að takast á við þann vanda, sem við blasir með öllum tiltækum ráðum.

Þærjútgerð Reykjavíkur hefur m. a. boðizt til að kaupa alla af 10 Vestmannaeyjabátum. Að svo stöddu hefur verið ákveðið að engir flutningar fari fram á framleiðslutækjum úr Eyjum, en í sambandi við komandi loðnuvertíð er það nú til athugunar hjá ríkisstjórninni á hvern hátt verður unnt að flytja loðnu á

milli verstöðva og jafna þannig álaginu eftir göngu loðnunnar, verði elgi unnt að bræða loðnu í Eyjum, eins og allt útlit virðist benda til.

Öll veiðarfæri Eyjabáta eða svo til hafa nú náóst í land og v-íð bjargað. Hér er um hundruð millj. kr. í verðmætum að ræða, og ekki var unnt að bæta það tjón, sem hefði orðið af því að veiðarfærin lokuðust inni, þar sem afgreiðslufrestur á t. d. loðnuötum er upp undir eitt ár. Í björgunaraðgerðum þessum hafa bátamir verið í stöðugum flutningum milli Eyja og lands undanfarna tvo sólarhringa. Þá er Bataábyrgðarfélag Vestmannaeyja að koma sér upp aðstöðu í Reykjavík og eins og áður hefur komið fram í fréttum, hefur Útveggsbankaútibúið í Eyjum fengið inni í aðalbankanum í Reykjavík ásamt Sparisjóði Vestmannaeyja.

Ýmis þjónustufyrirtæki við bátafloata Vestmannaeyja, svo sem netagerðir, vélaverkstæði o. fl. þjónustufyrirtæki eru um þessar mundir að koma sér fyrir í verstöðvunum, þar sem þessi fyrirtæki munu áfram reyna að fullnægja þeim kröfum, sem Eyjaflotinn þarfnast. Sum fyrirtækin munu starftrékt á fleiri en einum stað.

Gylfi Þórðarson, deildarstjóri í sjávarútvegsmálaráðuneytinu, sem er formaður svokallaðrar loðnuefnadar, sem stofnuð var með lögm rétt fyrir jól sagði í viðtal við Morgunblaðið í gær að verið væri að hefja rannsókn á flutningsvandamálinum. Nefndin, sem í eiga sæti auk Gylfa, Jóhann Guðmundsson, efnaræðingur og Andrés Finnbogason, skipstjóri, hóf störf í gær og sagði Gylfi að hún hefði byrjað á því að reyna að gera sér grein fyrir þeim vandamál-

um, sem við blöstu, þegar Vestmannaeyjar væru ekki lengur í myndinni.

Gylfi sagði að afkastageta fisk mjöðsverksmiðjanna frá Seyðisfirði til Bolungarvíkur væri 6.800 lestrir af loðnu á sólarhring, og eru Vestmannaeyjar þar ekki taldar með. Verksmiðjurnar á Austfjörðum hafa afkastagetuna 3.500 lestrir á sólarhring og hinn hluti verksmiðjanna, sem eftir væri frá Hornafirði og um Faxaflóa, hefur afkastagetuna um 3.000 til 3.500 lestrir á sólarhring.

Nefndin hefur aðeins tekið til ihugunar flutningaskip til flutninga á loðnu, tankskip eða jafnvel verksmiðjuskip, en vafasamt á, hvort unnt verður að útvega slíkt skip með svo stuttum fyrirvara, því að helzt þyrfti það að vera tilbúið, enginn tími væri til þess að breyta skipi í verksmiðjuskip. Þá hefur komið til tals að nota gömlu togarana, sem lagð hefur verið, til loðnuflutninga,

en sá hængur er á því, að bæði eru þeir það litlir, að þeir taka litlið meira magn en stærstu loðnuveiðiskipin og eins þarf mjög marga vélmenn til þess að reka þá og er rekstur þeirra því mjög óhagkvæmur.

Þá er eitt úrræðið að stofna flutningasjóð, eins og raunar var búið að ákveða við ákvörðun loðnuverð. Þá myndu stærri skipin fá styrk til þess að sigla til fjarlæggra hafna með aflann. Í verðinu, sem ákveðið var um daginn, en aldrei var birt, var gert ráð fyrir 5 aurum í flutningasjóð af hverju kíló. En við þessar aðstæður er ljóst að það er alls ekki nógu há upphæð. Sagði Gylfi að verðlagsráð yrði sýnilega að fjalla aftur um verð ið og skipta verðinu niður á ný og myndi þá aukin greiðsla í flutningsjóð vera á kostnað annarra líða, svo sem verðjöfnunarsjóð, en til hans hafði verið ákveðið að 53 aurar gengju af hverju kíló loðnu. Sagði Gylfi Þórðarson að búið væri við því nú, er Vestmannaeyjar hýrðu úr myndinni, að flytja þyrfti til fjarlæggra hafna um helming loðnuafllans, en við eðlilegt ástand var gert ráð fyrir því að nauðsynlegt hefði verið að flytja 20% aflans. Við þær aðstæður hefði 5 aurar á hvert kg verið nóg.

Sjór tekinn að renna inn í gossprunguna

Á SÍÐASTA sólarhring hafa tvisvar orðið þáttaskil í þessu gosi, sagði Þorleifur Einarsson, jarðfræðingur við fréttamann Morgunblaðsins í Vestmannaeyjum í gær. Í fyrsta lagi kl. 3-4 í nótt, þegar annar aðal gígurinn, sem framleiddi mesta ösku hatti. Öskumagnið hafði verið mikið á hádegisdaginn áður en ekki komið að sök fyrr en vándátt snérist í suðaustur og tók að ausa því yfir bæinn. Dró því úr öskufallinu þegar kom fram á morgun. Hin þáttaskilin

urðu svo um hádegis, þegar tveir nýir gigar byrjuðu að gjósa sinn hvorum megin við aðal gíginn og lengja þeir þar með gosið. Flytur sá nýrðri mikla ösku. Nú rétt fyrir myrkrum senda gígarnir kolsvört ský upp í himininn en í augnablikinu bjargar að loðn er og mökkurinn berst því ekki yfir bæinn.

Þá telur Þorleifur það nýtt að líklega er sjór farinn að renna inn í sprunguna og var það orsökinn til þess að nýrðri gígurinn fór að gjósa. Þetta sýndist

honum, þegar hann fór með löðsinum í mælingaferð út fyrir höfnina. Fréttamaður Morgunblaðsins fór með í þá ferð, hraunið nær lítið lengra út í sjó en þá hefur gert. Virðist hraunrennslí í sjó hafa nær stöðvazt.

Frá sjó að sjá standa þarna hraunnabbar, nýtt land upp úr sjó, að sjá í mekkinum. Og mikið vikurfall er úr honum sjávarmegin.

Jón Ólafsson, haffræðingur, mældi hitann í höfninni og sagði, að sjór hefði þar orðið hreintastur 25 stig í gærmorgun, en síðan hefði hitinn verið að lækka og væri nú um 15 stig. Kemur þetta heim og saman við þær mælingar, sem gerðar hafa verið um borð í Löðsinum úti á höfninni, en þær sýna að

hraunið hafi um það bil stöðvazt.

Ein ástæða til þess, hve vel er fylgt með útfærslu hraunsins á hafsbótni, er vantsleiðslan, en göður spölur er enn í hana.

Dr. Sigurður Þórarinsson, jarðfræðingur, tjáði fréttamanni Mbl., að hann hefði í dag orðið var við, að sprungun mun hafa lengzt í NA-átt, þ.e. hjá flugvellinum, því að um 300 metra úti í sjónum hefur, dag komið vikur.

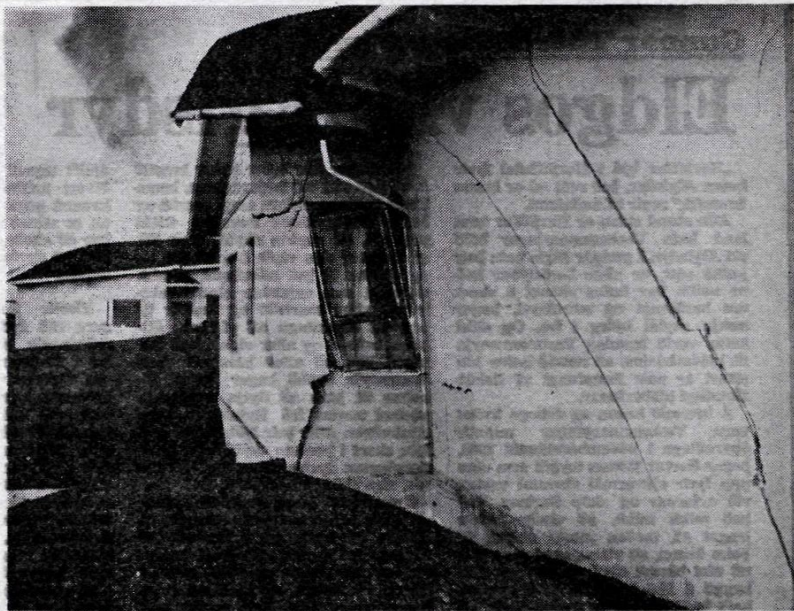
Í nótt í öskufallinu hlóðst gígurinn, sem nær er þennum mjög upp og sæti því að vera meiri vörn í honum. Hann mun nú vera um 30 metra hár en hinum megin var barmurinn orðinn 40 metrar þegar vindáttin breyttist, en það er lán í ólán-

inu því það minnkaði hættuna á hraunrennslí í átt til bæjarins. En húsín hafa hlaðizt ösku í öskufallinu í nótt og sum horfin allveg í öskuna, og á öðrum eru þökin gengin inn.

Í nótt höfðu þeir hugsað sér að reyna að ýta upp með ýtum, varnarvegg til að beina hugsanlegum hraunlækjum frá bænum. Ýtur komu þó ekki með skipinu til Eyja, því ekki var hægt að útskipa þeim í Þorlákshöfn, enda var ekki hægt að vera úti í öskufallinu. En það veigamesta var þó að nú hefur öskufallið fylt allar þær lægðir, sem hugsanlegt var að beina straumnum eftir og jafnað allt landslag í kringum gígana, svo að áætlanir um slíkar tilraunir munu vera úr sögunni.

Húsnæðismál Eyjamanna:

Geysilegt vandamál er fram í sækir

Meðan húseignir brenna og brotna undan þunga vikur í Vestmannaeyjum, eru bæjar- og sveitarfélögin um allt meginlandið með í athugun hvernig leysa megi húsnæðisvandamál flóttafólksins frá Eyjum.

HÚSNÆÐISVANDI Vestmannaeyinganna, sem urðu að flýja í land í byrjun vikunnar, hefur verið leystur til bráðabirgða. Hitt gera allir sér ljóst að geysilegur vandi blasir við í þessum efnun þegar fram í sækir og svo fer að eyjarskeggjar geta ekki flútt til heimkynna sinna næstu mánuðina. Fjölskyldur úr Vestmannaeyjum, hafa flestar fengið inni á heimilum í höfuðborginni eða í nágrennabæjunum á suðvestarhorninu. Á sumum þessara heimila eru jafnvel tvær eða þrjár fjölskyldur frá Eyjum, og angljóst er að slíkt ástand er ekki til frambúðar. Eða eins og starfsmáður Rauða krossins orðaði það í samtali við Morgunblaðið í gær: „Þetta getur gengið svona svoltinn tíma, en eftir því sem lengra líður verður þó þetta fyrirkomulag að meira vandamál, því að vissulega er þetta stórvandinn byrði á þau heimili, sem tóku við fjölskyldum úr Eyjum.“

SUMT VILL EKKI VERA Í REYKJAVÍK

Morgunblaðið ræddi þetta málið við Sigurbjörn Friðriksson, starfsmann Rauða krossins, sem annazt hefur útvegun á húsnæði fyrir flóttafólkið frá Eyjum. „Ásökn í húsnæði hefur verið geysilega mikil og okkur tekið að leysa vandann til bráðabirgða þó að mikili sé spurt um húsnæði til lengri tíma. Tilförléga vel hefur gengið að koma litlum fjölskyldum fyrir, en það er erfiðara með húsnæði handa stórum fjölskyldum,“ sagði hann. „Langmest hefur verið komið fyrir á heimilum, en mjög lítið hefur losnað um einkabúðir handa þessu fólki. Við höfum auglýst eftir húsnæði handa Vestmannaeyingunum í verstöðvunum hér á Suðvestarhorni landsins, svo sem á Stokkseyri, Eyjarbakka, Þorlákshöfn, Grindavík og Keflavík, því að talstvert stór hluti eyjarskeggja óskar beinlínis eftir því að komast á þessar verstöðvar. Einkum fólki, sem starfað hefur við fiskvinnsluna í Eyjum, það hreinlega vill ekki vera í Reykjavík. Þetta er líka eðlilegt, því að í mörgum tilfellum eru þetta fjölskyldur áhafna á Eyjabátum, sem dreifast munu á hinar ýmsu verstöðvar, og auðvitað vill fjölskyldan helst vera á þeim stað, þar sem bátur heimilisfóðursins kemur til með að leggja upp. Hins vegar virðist mér sem það fólki sem fílkst við verzum, skrifstofu- og þjónustustörf í Eyjum, kjósi heldur að vera í Reykjavík.“

JÁKVÆÐ VIÐBRÖGÐ

Varðandi bráðabirgðalausn húsnæðisvandans sagði Sigurbjörn, að þar vildu allir leggja eitthvað af mörkum. Hann gat þess, að hjá álverksmiðjunni í Straumsvík hefði verið komið fyrir fáeinum stórum fjölskyldum, og Kópavogskaupstaður hefði lagt til eina bæjaríbúð og barnaheimilið í Lækjarbotnum með svefnyrmi fyrir um 30 manns. Þá hefði Rauði krossinn leitað fyrir sér um að fá hús frá Búrfelli flútt til Reykjavíkur og ekki staðið á jákvæðum svörum — húsni skyldu flútt til höfuðborgarsvæðisins og væri nú verið að reyna að finna stað undir þau. Eins hefðu félagsamtökið í Keflavík útvegað þar húsnæði fyrir 20–30 fjölskyldur. Þannig mætti lengi telja og því væri ekki hægt að segja að neyfar-ástand ríkti í húsnæðismálum Eyjamanna þessa stundina, hvort sem síðar yrði.

ÓSKAÐ EFTIR SUMARHÚSTÖÐUM

Hins vegar sagði Sigurbjörn, að enn þyrfti að bæta ástandið

ljós kom að á öllum stöðunum var við húsnæðisskort að etja áður en atburðirnir í Vestmannaeyjum komu til og lýstu bæjarstjórnir allir yfir áhyggjum sínum vegna þessa mikla vanda sem við blasir, þegar útvega á Eyjamönnum húsnæði til langframa. Hvarvetna er þó unnið að því að finna einhverja viðunandi lausn.

SKÁLAR REISTIR Í ÞORLÁKSHÖFN

Sveitarstjórnin í Þorlákshöfn tjáði okkur, að þar hefði verið mikil eftirspurn eftir húsnæði áður en þetta nýja vandamál kom til. Allir hefðu þó fullan hug á því að finna einhverja úrræði, og tilnefni hefðu verið send til þorpabúa að gera allar hugsanlegar tilfærslur og rýmikum á húsnæði til að leysa vanda Vestmannaeyinganna, sem þangað vilja koma. Hins vegar væri allt miðað við bráðabirgðalausn yfir komandi vertíðartímabili; ennþá hefði enginn heldur sér að hugsa lengra fram í tímann. Hann sagði ennfremur, að atvinnulega horfði málið allt öðru vísi við.

Bráðabirgðalausn fundin — Fiskvinnslufólkið úr Eyjum vill flest fá aðsetur í verstöðvum á Rejkjanesi

verulega. Rauði krossinn hefði um það vitneskju, að talstvert væri af húsnæði, sem af einhverjum ástæðum stæði autt þessa stundina og væri því mikill áttakur í því að geta fengið slíkt húsnæði fyrir eyjarskeggja. Rauði krossinn gæti lagt til nóg af dýnum og teppum í slíkt húsnæði. Eins nefndi hann sumarhústaðina. Kvaðst hann vilja koma því á framfæri við alla sumarhústaðaeigendur, sem reidu búinir væru til að lána bústaði sína, að gefa sig fram við Rauða krossinn. Nefndi hann í því sambandi, að Kjalarneshreppur hefði heitið því að útvega sumarhústaði innan sinna landamerkja, og ætlaði hreppurinn sjálfur að hafa frumkvæði um að setja sig í samband við eigendur þeirra í þessu skyni.

Morgunblaðið hafði samband við bæjar- og sveitarstjóra helztu bæja og þorpa hér á suðvestarhorninu, til að kynna sér hvernig þessir staðir væru undir það búnað að veita fjölda Vestmannaeyinga húskaskjól og atvinnu. Í

gerðar yrðu ráðstafanir af hálfu hins opinbera til að auka við-bergjáplássíð í höfninni. Hann gat þess, að í fyrria heftu 50–60 bátar frá Grindavík lagt þar upp að jafnaði, en þegar mest var um aðkomubáta hefðu alls 106 bátar landað þar á einum sólarhring. Þetta sýndi að fræðilegur möguleiki væri á því að fjölga hátunum talstvert, sem legðu upp í Grindavík. Eins væri vit- að, að vinnslustöðvagnar tekju tekið við auknu magni, og þar af leiðandi ætti ekki að vera vandamál með atvinnu handa því fólki, sem frá Eyjum kæmi. En þegar að húsnæðismálinum kæmi blásti allt önnur mynd við. Hann kvað mikinn húsnæðisskort hafa verið í Grindavík á undanförunum árum, og mætti segja að þar væri hver hola nýtt. Hins vegar væru þarna nokkrar verbúðir og vissulega væri hægt að hýsa þar eitthvað af fólki, einkum þó einstaklinga. En þegar sjá þyrfti heikum fjölskyldum fyrir húsnæði og kannski um lengri tíma væri vandamálið fyrst orðið verulega alvarlegt. Sveitarstjórnin gat þess þó, að hreppurinn og hafnarstjórnin hefðu þegar fjallað um vandamálið Vestmannaeyinga á fundi í fyrradag, og lýst þar yfir vilja sínum að gera allt sem í valdi þessara aðila stæði til að koma á mótis við þarfir eyjarskeggja.

250 VARNARLIÐSÍBÚÐIR

Bæjarstjórn Keflavíkur hefur falið bæjarstjórnunum þar að athuga í samráði við varnarmála-nefnd, hvort ekki megi rýma eitthvað af þeim íbúðum, er varnarlíðsmenn á Keflavíkurflugvelli hafa á leigu utan vallasvæðisins. Því sneri Morgunblaðið sér til Hannesar Guðmundssonar í varnarmálaeild og spurði hann um þetta atriði. Hannes kvað nokkuð um það, að bandarískir starfsmenn á Keflavíkurflugvelli hefðu á leigu íbúðir í Keflavík og Njarðvík- um. Væru þetta einkum menn, er hefðu fjölskyldur sínar með sér hingað, en inn á vallasvæðinu er ekki húsnæði fyrir fjölskyldur þessara manna, þó þar sé nokkuð af lausu einstaklingshúsnæði. Gizkaði Hannes á, að alls væru það um 250 íbúðir, sem varnarlíðsmenn hefðu þannig á leigu utan vallasvæðisins. Hann benti á, að ýmsar lögræðilegar hlíðar væru á þessu máli, bæði gagnvart húseigendum og leigjendum, færi svo að þessar íbúðir væru teknar fyrirvaralaust af viðkomandi fólki, enda væri athugun sú sem nú færi fram á því að rýma þetta húsnæði, fremur langtíma- áætlun sem miðaði að því að út-

vega þessu fólki húskaskjól eftir mánuði og jafnvel ár, ef svo illa færi að það geti eldi snúð aftur til Eyja í náinni framtíð. Hannes gat þess, að mikill húsnæðisskortur væri í Keflavík og varnarlíðsmönnum reynzt erfið að fá íbúðir leigðar þar á undanförunum árum.

MÖGULEIKAR Á NOKKRUM ÍBÚÐUM

Enda þótt Hafnarfjörður sé bær í mikilli uppbyggingu um þessar mundir, er þar mikill húsnæðisskortur, að sögn bæjarstjórnans. Hann kvað bæjarstjórnina þó reidubúna að gera allt sem í hennar valdi stæði til að aðstoða við lausn húsnæðisvanda Vestmannaeyinga, en ýmis ljón væru á veginum. „Enda þótt hér séu mörg fjölbýlishús í byggingu, hefur flestum íbúðum þeirra verið fyrirfráun ráðstafað, og erfið að breyta þar nokkrum um,“ sagði hann. Hins vegar benti hann á, að Kaupfélag Hafnarfjarðar væri með 50 íbúða fjölbýlishús í smíðum um þessar mundir, og þar væri nokkrum íbúðum gráðstafað. Allur frá gangur væri þó eftir en hins vegar væri ekki útlök að hraða mætti því verki og gera húskaskjól íbúðarhef, ef styrkur fengið til að fjármagna slíkt. Þá gat hann þess, að ÍSAL hefði þegar veitt nokkrum mannmörgum um fjölskyldum húskaskjól um sinn.

LJÁIR BARNAHÉMI

Sömu sögu hafði bæjarritarinn í Kópavogi að segja. Bæjar- yfirvöld þar hafa falið félagsmálastofnun sinni að gera allt sem í hennar valdi er til útvega húsnæði fyrir Vestmannaeyingana, m.a. að reyna að rýma eitthvað af bæjaríbúðunum, ef þess er einhver kostur. Afs hefur Kópavogsbær yfir 10–15 íbúðum að ráða, og strax í gær var ein íbúð afhent fjölskyldu úr Eyjum. Eins hefur Kópavogsbær látið í té barnaheimili sitt við Lækjarbotna, og því verið vel tekið, að sögn bæjarritarans.

Að sögn Sveins Ragnarssonar hjá Félagsmálastofnun Reykjavíkur hefur einn starfsmáður hennar unnið náð með þeim, sem vinna að því að útvega Vestmannaeyingum húsnæði, og kvað hann Félagsmálastofnunina vera reidubúna að láta í té alla þá aðstoð, sem hún geti í þessum efnun.

Morgunblaðið reyndi að afla sér upplýsinga um það hvort ríkisstjórnin væri með einhverjar áætlanir á þróunum hvernig leysa ætti húsnæðisvanda Vestmannaeyinga þegar lengra líður og bráðabirgðalausn dugar ekki til, en tókst ekki.

Gunnar Thoroddsen, alpm.:

Eldgos við Ægisdyr

„Herjólfr bjó í Herjólfsdal fyrir innan Ægisdyr, þar sem nú er hraun brunnið.“ segir í Landnámu.

Alla stund síðan er Herjólfr nam land hafa Vestmannaeyingar búið við Ægisdyr. Í greiðpar Ægis hafa þeir gullnið sótt, er allur landslýður hefur notið. Þar hefur ekkert á skort um harðfengi og æðruleysi, þegar sækja skyldi björg í bú. Og slíkt hefur verið framlag Vestmannaeyja til þjóðarbúsins, að numið hefur hin síðari ár nær fimmtingi af fiskútflutningi þjóðarinnar.

Á brunnið hraun og eldlega kviku voru Vestmannaeyingar minntir óþýrmilega í nóvembermánuði 1963, þegar Surtur jötunn teygði arm sinn upp fyrir sjávarmál skammt vestan við eyjarnar og skóp Surtsey. Var það mikil mildi, að vindar stöðu lengst af, meðan mestu skipti, úr þeim átum, að vikur, sandur og eitr uð efni bárust ekki að ráði inn yfir byggð á Heimaey. En hrollur mun hafa farið um marga eyjaskeggja við tilhugsun um það, hvað gat gerzt ef vindar hefðu blásið á annan veg hin fyrstu dægur eða eldur röffi jörðina nær. Sá Surtarlögi brann hálf tít fjórða ár. Heyrt hef ég hugsandi menn síðan ræða um það af áhyggju, ef slíkir atburðir gerðust aftur á þessari eldsprungu, og þá í byggð eða hinu næsta nágrenni.

★

Nú, þegar nýr bylur hefur brostið á, og það rétt við bæjardyrnar, koma í hug manna samfara sorg, samúð og kvíða einnig aðrar kenndir: Gleði yfir því, að enginn skyldi týna lífi né alvarleg slys verða á mönnum, — og aðdæun á því æðruleysi, kjarki, stillingu, sem eyjabúar sýndu, vaktir við slíka martröð og knúðir til þess af skyndingu að yfirgefa átt-haga, heimili og allar eigur. Það var mikið lán, að allur bátafloki Vestmannaeyja skyldi þegar í stað tiltekur til þess að flytja á fimmta þúsund manns frá Eyjum til Þorlákshafnar. Allir þeir fjölmörgu, sem áttu skerf í þessum skyndilegu þjóðflutningum fyrirgreiðslu og móttöku, eiga skilið þjóðarþökk.

Hraunið frá þessu gosi hefur hingað til að mestu runnið í austurátt til sjávar. Sú hætta er á ferðum, að hraunið haldi með ströndinni fram í átt að innsiglingu og höfn. Eitt af hinum mikilvægu vandamálum er að kanna, hvort mannlegur máttur getur með einhverjum ráðum komið í veg fyrir þennan háska. EF hraunrennslíð á landi tæki stefnu til kaupstaðarins meira en orðið er, ris einnig sú spurning, hvort tiltök séu að hafa áhrif á stefnu þess, stöðva það eða breyta því. Fræðilega hafa menn uppi tillögur og hugmyndir, t.d. um varnargarða, sprengingar og vatnsdælingu til kælingar svo að hraunið

sjálft myndi stíflu og varnargarða. Hvort nokkuð slíkt stenzit í framkvæmd gegn ægikröftum náttúrunnar, er annað mál. En alla möguleika þar að skoða, — svo mikið er í húfi þarf að skoða, — svo mikið er í húfi höfnin.

★

Flestir kunnugir menn vírðast gera ráð fyrir því, að varla verði fiskvinnsla að nokkru ráði möguleg í Vestmannaeyjum á næstu vikum. Óvissan um framvindu eldsumbrotanna torveldar mjög allar áætlanir um heimflutning íbúa, starfleysku fiskvinnslustöðva og möguleika bátanna til þess að koma aflanum frá sér. Allir aðilar, sem hér eiga hlut að máli, svo sem ríkisstjórn, bæjarstjórn Vestmannaeyja, samtök útvegsbænda, sjómanna, vinnslustöðva, hafa brugðið við skjótt til þess að kanna allar hliðar hins geigvenlega vanda. Öll þjóðin á að standa þar einhuga að baki og óska þess af heilum huga, að giftusamlega takist að finna þau úræði, sem skást mega verða til bjargar.

Sú er von okkar allra, að þrátt fyrir allan sortann sé uppröf ekki afar langt undan, og sem flestir Vestmannaeyingar geti aftur flutzt til sinna ástækeru áttthaga og mannlíf og atvinnulíf komist aftur í hinn fyrra farveg. En þangað til það má

Gunnar Thoroddsen.

verða, þurfa hið opinbera, einstaklingar og samtök þeirra að hjálpað að til þess að greiða götu þessa fólks um húsnæði, vinnu, skólavist og aðra nauðsynlega fyrirgreiðslu.

★

Það eru ekki aðeins Vestmannaeyjar, sem hafa orðið fyrir þyngra áfalli en áður hefur gerzt. Íslenzka þjóðin er öll í miklum vanda stöð. Hún þarf að standa saman sem einn maður, eins og svo oft áður á örlagastundum. Þá munu ráð finnast, og þá munu Vestmannaeyingar, áður en langar stundir líða, festa aftur byggð á hinri fögru Heimaey, hefja hildarleik sinn á ný við náttúruöflin og taka sér trausta varðstöðu við Ægisdyr.

I. VANDI sá, sem við hefur verið að etja í efnahagsmálum Íslandi að undanförunu, á í grundvallaratriðum rætur að rekja til þess, að stefnt hefur verið herra í aukningu neyzlu, framkvæmda og opinberra þjónustu en vöxtur þjóðartekna hefur leyft. Þótt hliðstæð vandamál séu orðin næsta kunnuleg af hagsögu síðustu áratuga, er hverju sinni um að ræða nýja samstæðu samverkandi orsaka, sem verður ekki nema að nokkru leyti metin á grundvelli fyrri reynslu.

Einkenni efnahagsþróunarinnar síðustu árin hefur verið ör aukning þjóðarfram-

lega til þenslu í neyzlu og fjárfestingu, einkum eftir hin ar miklu launahækkanir, er urðu á síðari hluta ársins 1970. Árið 1971 fór auk ing eftirspurnar verulega fram úr vexti þjóðartekna, þannig að mikill viðskiptahalli myndaðist við útlönd. Vegna hinnar hagstæðu verðlagsþróunar hélzt þó afkoma sjávarútvegsins enn góð allt árið 1971 þrátt fyrir mikla hækkun framleiðslukostnaðar miðað við árið á undan.

II. Ný stökkbreyting varð í þróun eftirspurnar eftir launasamningana í byrjun desember 1971 og í kjölfar ann-

ar peningamáluum hefur þó vafalaust átt nokkurn þátt í því að draga úr aukningu innflutnings. Þótt lokatölur liggi enn ekki fyrir, má búast við því, að viðskiptahallinn á árinu 1972 reynist nokkru mnni en við haði verið búzt. Jafnframt hafa líktökur erlendis orðið svo miklar, að nú er útlit fyrir, að þær muni gera betur en vega á móti viðskiptahallanum, þannig að nokkur aukning geti orðið á gjaldeyriseign. Í þessu er þó á engan hátt fólgin lausn á greiðslufajafnaðrvandanum, enda hafa þjóðhagsspar bent til þess, að viðskiptahallinn mundi að öllu óbreyttu aukast enn verulega á árinu 1973.

Í upphafi ársins 1972 var enn búzt við aukningu framleiðsluverðmætis sjávarútvegsins á því ári þrátt fyrir mikla hækkun framleiðslukostnaðar.

Í upphafi ársins 1972 var

Jóhannes Nordal

aukning en við var búzt og allsendis ónóg til þess að tryggja viðunandi afkomu sjávarútvegsins eftir hinar miklu kostnaðarhækkanir, sem hann hefur orðið að taka á sig á árinu. Reyndist af þess um sökum ekk unnt að ná samkomulagi um fiskverð á haustvertíð nema á grundvelli sérstakra framleiðslustyrkja úr Verðjöfnunarsjóði.

III.

Á meðan efnahagsvandinn var fyrst og fremst fólgin í umframteftirspurn innanlands og greiðsluátt við útlönd, hefði átt að vera unnt að leysa hann með almennum hjöðunarráðstöfunum, svo sem aukinni skattheimtu, aðhaldi í opinberum útgjöldum og takmörkunum útlána. Þegar ofan á bættist versnandi afkoma sjávarútvegs, eftir því sem á árið 1972 leið, breyttu vandamálin hins vegar mjög um svip, og varð aðgerðum nú ekki lengur skotló á frest, ef forðast átti alvarlegan samdrátt í framleiðslu og atvinnu.

Auk almennra aðhaldsráðstafana og takmörkunar eftirspurnar var nú einnig nauðsynlegt að bæta hag útlutningsframleiðslunnar verulega. Kom þetta skýrt fram í áliti efnahagsmálanefndar þeirrar sem ríkisstjórnin skipaði sl. sumar og skilaði áliti um mánaðamótin nóvember/ desember. Benti hún á, að samtímis þyrfti að draga úr útgjalda- og framkvæmdaætlunum opinberra aðila, takmarka aukningu einkaneyzlu og bæta rekstrargrundvöll útlutningsatvinnuvegganna.

Aðeins með samstilltum aðgerðum af þessu tagi virtist unnt að tryggja polanlegan greiðsluþöfnuð við útlönd á árinu 1973 ásamt fullri atvinnu og æskilegum hagvexti.

Í áliti nefndarinnar kom fram, að gengisbreyting væri að ýmsu leyti líklegust til þess að ná þessum markmiðum, ef henni fylgdu viðeig-

Framh. á bls. 25

Dr. Jóhannes Nordal:

Um efnahagsvandann

leiðslu, sem hófst í kjölfar gengisbreytingarinnar 1968. Helztí aflagjafi hins öra hagvaxtar var mikil aukning útlutningsstekna á árunum 1969—1971. Fyrri tvö árin fóru saman allmikil aukning á sjávaraflla og ör hækkun útlutningsverðlags, en árið 1971 nægði hækkun útlutningsverðlags til þess að tryggja mikla verðmætisaukningu sjávarútvegsframleiðslu, þrátt fyrir aflaminnkun, sem þá varð. Þegar þetta hagvaxtarskeið hófst, var verulegur slaki í atvinnu og nýtingu framleiðsluafna þjóðarbúsins eftir samdráttarárin á undan, og greiddi það bæði fyrir órari framleiðsluaukningu en ella og hagstæðum viðskiptajöfnuði við útlönd.

arrá ákvarðana, sem teknar voru um líkt leyti og áhrif hafa á atvinnutekjur, svo sem um vinnutímastýttingu og hækkun fiskverðs. Við þetta bættist mikil aukning opinberra útgjalda, bæði á vegum ríkis og sveitarfélaga. Augljóst virtst þegar í upphafi ársins 1972, að eftirspurnarþróunin stefndi með þessum hætti langt fram úr líklegri framleiðsluaukningu þjóðarbúsins og hlýtt afleiðingn að verða vaxandi greiðsluhall við útlönd og versnandi gjaldeyrisstæða, nema við þessum vanda væri brugðist með samræmdum ráðstöfunum til aðhalds í peningamálum og ríkisfjármálum.

Þegar aukning tekna innanlands hefur stefnt eins langt fram úr vexti þjóðarteknanna og átt hefur sér stað hér á landi undanfarin tvö ár, hefur það venjulega komið nokkurn veginn samtímis fram í viðskiptahalla við útlönd og versnandi afkomu útlutningsatvinnuvegganna. Að þessu snni hafa áhrifin hins vegar komið miklu fyrir fram í viðskiptajöfnuðum en í afkomu atvinnuvegganna, og þær fyrir að þakka áframhaldandi hækkunum á verðlagi íslenzkra útlutningsafurða. Þótt framleiðsla sjávarafurða minnkaði um 4—5% á árinu 1971, jókst verðmæti hennar um nær 20%. Tryggðist þetta viðunandi hag sjávarútvegsins á því ári þrátt fyrir mikla hækkun framleiðslukostnaðar.

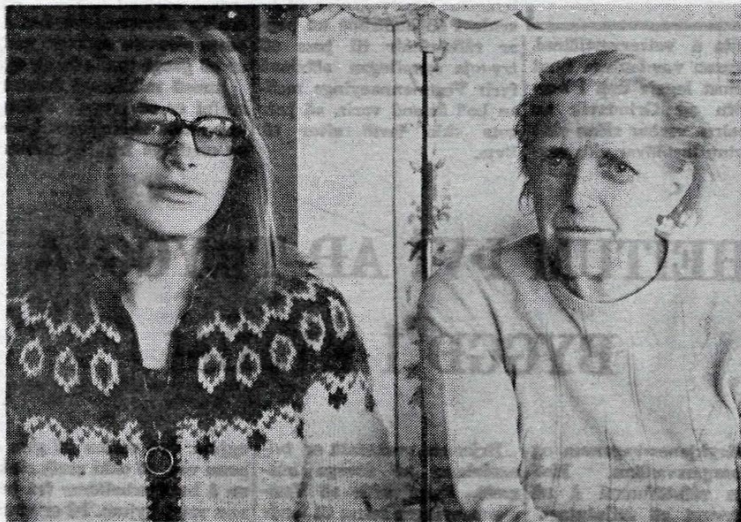
enn búzt við aukningu framleiðsluverðmætis sjávarútvegsins um 8—9% á ársgrundvelli. Þegar einnig kom inn í dæmið, að nú var ekki búzt við neinum greiðslum í Verðjöfnunarsjóði, en þær höfðu numið 690 millj. kr. árið 1971, bentu reikningar til þess, að þessi tekjuaukning nægði til að tryggja úterð og fiskvinnslu polanlega afkomu á árinu þrátt fyrir hinar miklu launahækkanir. Þessar forsendur hafa hins vegar brugðist í veigamiklum atriðum, þar sem nú er talið, að framleiðslumagn sjávarafurða muni minnka í heild um 5—6% á árinu, en vegna enn frekari verðhækkana er þó gert ráð fyrir því, að framleiðsluverðmætið í heild muni aukast um 2—3%. Er þetta 6—7% minni verðmæti

Eins og við var að búast, leiddi efnahagsbatinn bráð-

HAMFARIRNAR Í VESTMANNAEYJUM

Allt er svo óráðið... og sú tilhugsun er sár, að komast ekki heim framar

Þorsteina Jóhannsdóttir og sonarsonur hennar Emil Þór Emilsson, 15 ára. Þorsteina heldur til hjá syni og tengdadóttur ásamt dótturdóttur sinni og litlu langömmubarni.

SEM stundir nú liða fram, og ástand breytist lítt í Vestmannaeyjum, virðist sú staðreynd blasa við að Vestmannaeyingar sntu ekki heimleiðis að svo stöddu. Það munar um minna en fá á fimmta þúsund gesti til höfuðborgarinnar og margar fjölskyldur í borginni hafa stækkað að mun þessa síðustu daga, síð an eldsunbrotin hófust í Vestmannaeyjum. Við heimsótum fáeinna Vestmannaeyinga á hin um nýju íverustöðum þeirra í gær og litum þó fyrst við í Hafnarbúðum, þar sem Vestmannaeyingamiðstöð hefur verið komið upp, svo sem alkunna er. Þar var margt um manninn og leitað ýmissa upplýsinga og fyrirgreiðslu af mörgu tagi.

Þar hitti blaðamaður Mbl. Þórunni Pálsdóttur, en hún býr nú á Norðurbrún 16, hjá Gunnari Sigurðssyni og konu hans, ásamt manni sínum og fjórum börnum á aldrinum 2-20 ára. Sagði Þórunn, að þau hefðu fengið þrú þvöggergi til umráða, og í feðri eru þau hjá vinnahönum sínum, Grétu og Trausta Eyjólfssyni.

— Ég get ekki með orðum lýst, hvað þau Gunnar og Vilborg, kona hans hafa verið okkur góð, sagði Þórunn. — Það er ekki lítið átak að hafa svona stóra fjölskyldu búandi hjá sér dögum saman. Og til Grétu og Trausta erum við alltaf svo velkomin, að ég á engin orð til að lýsa þakklæti mínu. Áðan var ég að tala við bróður minn, sem er skipstjóri á Berg VE, en þeir voru að koma frá Eyjum og hann segir að útlitið sé ægilegt. Aftur á móti er heimili mitt og Grétars manns míns, ekki í hættu í bili, þar sem það stendur vestarlega í bannum. En það fer hróllur um mann að heyrta svona fréttir frá sínum heimastöðvum ofan á annað.

— Ég veit ekki, hvað framtíðin ber í skauti sér, sagði Þórunn, en ég veit, að þetta getur ekki gengið svona lengi að báda með svona stóra fjölskyldu hjá öðrum. Við verðum að útvega okkur íbúð, ein hvern veginn. Aftur á móti veit ég ekki hvernig þau má skipast, það fer eftir því, hvaðan báturinn verður gerður út, sem maðurinn minn er á. Því að ég vil auðvitað að við getum fylgt að. Ættingjar á Austfjörðum hafa boðið okkur að taka eitthvað af börnunum til bráðabirgða, en

hvort af því verður veit ég ekki heldur. Raunar veit maður ekki neitt; allt er svo óráðið og maður svifur hálfgeri í lausu lofti. En eins og ég sagði hafa allir verið svo elsku legir við okkur og mér finnst reyndar að það hafi ekki komið nógu vel fram, að það voru ekki hvað sízt skipstjórnarnir í Eyjum, sem áttu sinn mikla og góða þátt í því, hvernig tókst með flutningana frá Eyjunum.

Á Hlíðarvegi í Kópavogi

heldur til móðir Þórunnar, Þorsteina Sigurðardóttir, hjá syni sínum Emil Pálsyni og konu hans, Láru Eðvaldsdóttur. Auk þess er þar dótturdóttir Þórunnar og barn hennar, ungt Þorsteina er ekkja og á 13 börn á lífi, þar á meðal voru 9 búsett í Vestmannaeyjum. Synir hennar margir eru þar þekktar afklær, svo og tengdasynir. Var fjölskylda Þorsteinu, Oddastaða fjölskyldan, ein stærsta fjölskyldan í Vestmannaeyjum.

Þórunn Pálsdóttir frá Vestmannaeyjum og Gréta Finnboadóttir. Þórunn, maður hennar og fjögur börn eru í feðri hjá Grétu, en sofa að Norðurbrún 16, hjá Gunnari Sigurðssyni og fjölskyldu hans.

Við spurðum Þorsteinu, hvort hún kannaðist við munni mælasöguna, sem birt var í Mbl. í gær og sagði hún svo vera.

— Ég hygg, að flest eldra fólk í Eyjum þekki þessa sögu, sagði hún. — Ártalið var hins vegar ekki rétt með kosningarnar, þegar sr. Sigurjón Árnason var kosinn. Það mun hafa verið 1924, en ekki 1920. Mótframbjóðandi var sr. Hálfán sonur Jóns biskups Helgasonar. Ég skal ekki um það segja, hvað fólk lagði mikið upp úr þessari sögu og ekki hef ég orðið vör við, að neinn ótti væri að ráði hjá Eyjabúum að gos færi þar af stað.

Kvöldið sem gosið hófst var almælisdagur minn og var fjölskyldan öll stöð hjá mér. Við fundum jarðskjálfta kippi öðru hverju og kamski einhverjir hafi verið að gízka á, að eldsunbrot væru í nánd. En ekki held ég að hafi hvarflað að að neinum að þau yrðu nánast við bæjarjardyrnar hjá okkur. Þegar eldgos hófst var mín fyrsta hugsun sú, að Katla væri byrjuð að gjósa, annað datt mér nú ekki í hug.

— Við verðum hér hjá syni mínum og fjölskyldu hans, nú til að byrja með, hélt Þorsteina áfram. — Og Hrafnhildur og barn hennar líka. Við höfum nú fengið talsvert af dótinu okkar til Reykjavíkur, þar á meðal veit ég að kominn er hingað forkunnargóð og gömul silfurskál. Sem við höfum alltaf kallað skirnarskálina og mér er mjög kær. Auk þess veit ég, að það eru einhverjir möguleikar á að komast inn í líta íbúð, áður en mjög langt um liður.

Dætur mínar tvær munu ásamt fjölskyldum vera búnar að fá vilyrði fyrir íbúð sam an. Svo að það rættist úr þessu öllu. Ég hef svo sem engar áhyggjur af sjálfri mér. Ég er orðin fullorðin kona og þó svo að ég ætti ekki afturkvemt til Eyja, þá get ég ekki harmað það; ég hef fengið að lífa mínu lífi. Aftur á móti væri sárt ef börnin mín og fjölskyldur þeirra gætu ekki með góðu móti farið heim eða komið undir sig fót unum á nýjan leik. Þau eiga allt sitt undir því.

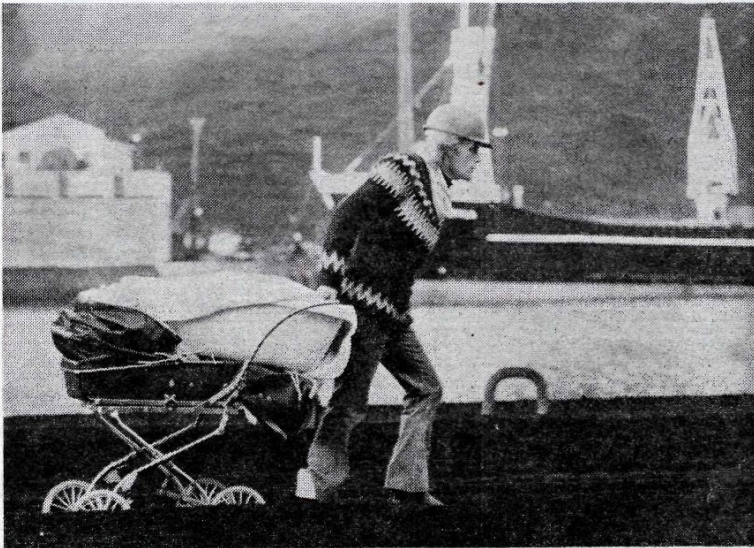
— Ég er ósköp hrædd um húsið okkar, það er svo austarlega, alveg í grennd við, þar sem ósköpin eru mest. En þá er að taka því. Krakkarnir mínir sögðu að það bitu ekkert á mig, þegar eitthvað kæmi fyrir. Og ég tek þessu rólega. Það er eiginlega ekki fyrir en í dag, að ég er farin að finna dælitíð fyrir þessu. Ég hef þó meiri áhyggjur af yngra fólkinu, þetta er ofboðslegt álag á það allt. En sé nú lítið á, hvernig þetta bar að, þá var auðvitað guðsmíldi, hvað vel tókst til brott flutningurinn.

Synir mínir komu rétt eftir að gosið hófst, þá vorum við nú komin til dóttur minnar, sem býr í vesturlúta bæjarins og sonur minn dreif okkur niður í bátinn sinn. Ég býst við að um borð hafi verið á annað hundrað manns og við sátum og lagum í einni kós á leiðinni. En ég er svo stálheppin að vera aldrei sjó veik, svo að ég var þin brattasta og spurði hvort maður fengi ekki kaffi á þessu heimili. Og ekki stöð nú á því.

— Ef allt verður gott aftur, fer ég heim, sagði Þorsteina. Ég vona til guðs að þetta lagist, sérstaklega vegna unga fólksins, sem á allt undir því að geta brotið sér braut í lífinu. Þangað til sér maður til hvað verður og þýðir ekki að áðrast. Okkur öllum þremur, sem hér dveljum frá Eyjum, liður vel og tengdadóttir mín og sonur, hafa reynt okkur vel í hvívetna. Og allir vilja hjálpa. Það er góð tilfinning að vita það. Svo er spurningin, hvað er hægt að hjálpa, ef allt fer og ekkert verður eftir. Ég er börin og barnfædd í Vestmannaeyjum og eyjarnar eiga í mér og mínu fólki hvert ein. Sú tilhugsun að ekkert okkar fái að smáa heim, hún er mjög sár.

HAMFARIRNAR Í VESTMANNAEYJUM

Björgunarmaður með barnavagn og aðrar nauðsynjar á bryggjunni í Friðarhöfn.
— Ljósfr. Kr. Ben.

„Fjári er þungt silfrið hennar frænku“ Vestmannaeyingar reyna að bjarga lausamunum sínum

ÖSKUFALLIÐ frá eiddoginu í Heimaey í nótt hefur gerbreytt svipnum á staðnum og eyðilagt meira en eldurinn eingöngu. Nú er talið að 40 hús séu hulin ösku eða gerreyðilögð í austurbænum, þar af 20 brunnin. En ákaflega erfitt er að gera sér grein fyrir skemmdum eða sjá hvað orðið er í háu gjallskónum. Í einu húsi var t.d. eldur slökktur í nótt en síðan lagðist þakið inn vegna þungans af gjallinu. Kolsvart gjall hylur líka allar götur og er víða illfært fyrir bíla, en nú undir kvöldið kom slydda svo að víða má sjá hvítar skellur í svertunni.

„Það sést aðeins á stafninn á húsinu mínu upp úr öskunni en það er 3 metrar á hæð,“ sagði Steingrímur Sigurðsson sem við hittum á fórnunum vegi í morgun. „Þetta hús fluttist ég í 17. maí í fyrra og lauk við stofuna núna fyrir jólin. Hún ein kostaði mig 370.000 kr. En ég er ekkert að kvarta. Eg byrja bara einhvers staðar í fjáranum aftur. Ef ég get bara náð mér í bát, en nú hef ég ekkert hús til að veðsetja fyrir honum.“

Það var ómurlagt um að lítast, þegar ég gekk upp Heima götuna frá Hótel Hamri. En svoltitíð hafði sjatnað í öskustránum og bæjarstjórnin býtt að ákveða að láta alla fara frá Vestmannaeyjum með Herjólfri og Heklu um hádegis, nema þá, sem hefðu nauðsynjastörfum að sinna, en það voru björgunarsveitir, lögregla, símastarfsmenn og bæjarstarfsmenn og nokkrir fleiri.

Askan var yfir öllu, skaffar lágu upp að húsunum og jöfnuðu út tröppurnar. Í austustu byggðinni sá ég hús brenna og þakið var fallið inn á döru. Flótu þökin, sem ekkert eru með steiptum plötum fara strax, sagði einhver, og hlöðnu húsin, bætti annar við,

þau leggjast saman. En mér sýndist að sama mundi gilda, hvornig sem húsin væru byggð, a.m.k. þau sem næst voru gosinu, þau færu sennilega undir ösku eða legðust saman.

„Það hafði brotnað rúða í húsinu mínu undan steinkastinu í nótt,“ sagði Sverrir Einarsson, tannlæknir við Ásveg 31, „búið var að flytja allt út úr því af björgunarsveitunum, en nú er ½ metra öskulag á allri efri hæðinni. Svo rignir auðvitað ofan í þetta. Raunar fer húsið undir gjall eftir einn eða tvo daga,“ bætti hann við. Og hann reyndist sannspár, og síðdegis er nú kominn slydda, sem gerir útlit bæjarins enn ómurlagra.

Þegar öskuregninu linnití tók fólk að streyma niður í bæinn og á bryggjurnar með pinkla og dót. Allir reyndu að ná sem mestu með sér. Það er greinilegt, að það gagnlegasta, sem eitt bæjarfélag getur átt í slíkum tilvikum eru sorppokar úr plasti og á heimilunum koma sængurver í góðar þarfir nú, því flestir, sem sáust á ferli í morgun báru eða fluttu með sér á barnavögnum, kerrum og hverju sem var, útroðna plastpoka og sængurver.

„Fjári er þungt silfrið hennar frænku,“ sagði einn maður, sem dró með sér og selfluttu eftir götunni plastpoka austarlega í bænum, þar sem öskulagið var svo mikið á götunni að engu farartæki varð við komið.

Úti fyrir dyrum sínum stóð Jón Hjaltason lögfræðingur. Hafði hann hatt „sem er hinn

um, allir höfðu sömu sögu að segja. „Húsið mitt við Suðurgötu er komið í kaf,“ sagði Stefán Jónsson, „ég náði þó sófasettinu í gær. Þetta er allt komið í kaf hérna milli Suðurgötu og Nýjabæjar,“ bætti hann við. „Þetta er nýtt hverfi og hér er hægt að ganga yfir húsin. Eg sá eitt nágrannahúsið vera að sviðna í nótt, þegar ég leit út um gluggann.“

Fjöldi manns var á bryggjunni, þegar Hekla var að fara kl. 12. og Herjólfur skömmu síðar. Hver bíllinn var hífður á fætur öðrum og menn reyndu að koma pinklum sínum um borð. Á einum stað stóð fullorðinn maður í hrúgu

ur, þangað til ég var kominn hingað aftur eftir árið. Nú höfnum við verið hér í 17 ár. En ætli ég láti ekki undan núna, gosið sér um það. Eg vann í Héðni fyrir 22 árum,“ sagði Sigurður einnig, „ég talaði við þá þar í Reykjavík og þeir sögðu að ég væri velkominn í vinnu. Til kl. 5 í nótt var ég að vinna við að reyna að koma nýjum brunahönum upp í austurbænum ásamt fleiri mönnum, en öskufallið var svo mikið, að það gekk ekki, og í morgun var ég að vinna í Áhaldahúsinu til kl. 11, þangað til Mafrsmenn fengu leyfi til að sinna sínum málum áður en Hekla færi kl. 1. Þá fylti ég bílinn af dót og nú er ég kominn með hann hingað til að koma honum um borð og yfirgefa eyjarnar.“

„Eg kem aldrei aftur til Eyja,“ sagði ungur maður, sem stóð þarna hjá og hlustaði á okkur. „Eg er búinn að fá vinnu hjá Esso og fer aldrei aftur á þennan stað.“ Herjólfur og Hekla fóru eftir hádegis og áttu að koma síðdegis aftur, en með Herjólfri eiga að koma nokkrir Vestmannaeyingar, sem fá leyfi til þess að fara og sækja dótið sitt á meðan skipið stendur við. Einnig kom Dettifoss inn til að sækja bíla. Bílarnir standa enn í hrönnum á hafnarbakkanum með vikurlagi á og lakkjó á þeim sjálfsgat illa farið.

Hjálparsvéitirnar halda áfram að flytja bústofn úr húsunum, sem eru í mestri hættu. Og allir eru að keppast við að vinna sín störf. Bæjarstjórnin, Magnús Magnússon er á sínum stað á skrifstofunni og Páll Flyggenferm bæjarverkfræðingur fer um og sést víða. Verkstjórnar bæjarins eru kyrrir, því að margt þarf að gera, loka fyrir vatn og sinna mörgu. Forstjórnar frystihúsanna eru hér enn. Við hittum t.d. Guðmund Karlsson og Sigvart Bjarnason síðdegis. Allir eru að bjarga því sem bjargað verður.

Símstöðvarmenn halda áfram svo lengi sem kostur er. Það verða fjórir menn eftir vegna loftskreytasambandsins og fjórir vegna sæsímans og sjálfvirku stöðvarinnar, en kapalskipið Northern bíður og tekur enn ekkert nema óþarfa varahluti um borð.

Vestmannaeyingar bjarga húsbúnaði sínum og koma honum um borð í Heklu.

Grindavík

Skattframtöl — lögræðistörf

Skrifstofa mín verður opin að BORGARHRAUNI 1, Grindavík, laugardagana 27. janúar, 3. febrúar, 10. febrúar og 17. febrúar milli kl. 2—7.

SIGURÐUR HELGASON,
hæstaréttarlögmaður.

Diselvélar og fleira til sölu

Mercedes-Benz 180 HP ásamt girrkassa. Perkins 52 HP, hentugt í jeppa, ennfremur stálpallur og 8 tonna sturtur og fleira í Benz 1418.

Upplýsingar í síma 99-1457 á kvöldin.

Íbúð

Landspítalinn óskar eftir að taka á leigu íbúð, 2ja til 4ra herbergja, helzt í nágrenni spítalans. Tilboðum, er greini frá staðsetningu, stærð og leiguskilmálum, óskast skilað í skrifstofu ríkisspítalanna, Eiríksgötu 3, sem fyrst.

Reykjavík, 25. janúar 1973.
SKRIFSTOFA RÍKISSPÍTALANNA.

ÞAKJÁRN

Fyrirliggjandi þakjárn nr. 19.

Lengdir: 8—12 fet, breidd: 90 cm.

 J. Þorláksson & Norðmann hf.

NORRÆNA HÚSIÐ POHJOLAN TALO NORDENS HUS

Maria Llerena,

sænsk-kúbönsk söngkona, syngur afrísk-kúbanska þjóðsöngva í fundasal Norræna hússins kl. 16:00 laugardaginn 27. janúar. Sem bakgrunnur við söngvana verða sýndar skuggamyndir af myndum, smé hún hefur sjálf málað. Kynnir verður mannfraeðingurinn Tore Hákanesson frá Svíþjóð.

Tore Hákanesson

heldur fyrirlestur með tónæmum í samvinnu við þjóðfélagsfræðideild háskólans í fundasal Norræna hússins mánudaginn 30. janúar kl. 15:00. Fyrirlesturinn verður haldin á ensku og fjallar um það, á hvern hátt hinir svörtu þrælar hafa haft áhrif á þróun tónlistar og dansa í Norður- og Suður-Ameríku. Honum til aðstoðar verður Maria Llerena.

Aðgangur ókeypis. — Allir velkomnir.

Norræna húsið:

Suður-amerísk tónlist í dag og á mánudag

KÚBANSKA söngkonan, Maria Llerena, sem undanfarnar vikur hefur skemmt gestum Loftleða-hótelins með s-amerískum söng, syngur afrísk-kúbanska þjóðsöngva í fundasal Norræna hússins í dag kl. 4.

Kynnir á skemmtuninni er eiginnætur Mariu, sem língað er nýkominn, Tore Hákanesson, mannfraeðingur við Lundarháskóla.

Tore hefur unnið við á heim að mannrannsóknunum sínum, og fengið mikið við rannsóknir á líffræðilegri hegðun manna og dýra. M.a. hefur hann starfað að rannsóknunum sínum á vegum Sameinuðu þjóðanna, og dvalið 5 ár á Kúbu, og í Pakistan, Indlandi, Tibet, Burma og Ceylon, hefur hann dvalið samtals í 16 ár.

Á mánudaginn heldur Tore fyrirlestur með tónæmum í samvinnu við þjóðfélagsfræðideild háskólans í fundasal Norræna hússins. Mun fyrirlesturinn einkum fjalla um áhrif hinna svörtu þræla á þróun tónlistar og dansa í N. og S-Ameríku, einkum þó um rumbu og blues, og hvernig þessir tveir ólíku tónstílar hafa breytt og þróast af félagslegum ástæðum.

Kona hans, María, verður honum til aðstoðar. Fyrirlesturinn á mánudaginn hefst kl. 2 e.h.

Að sögn Mariu Llerenu eru hinir upprunalegu s-amerísku dansar mjög frábrugðnir þeim, sem dansaðir eru í dag, bæði í Evrópu og Ameríku. T.d. sagði hún að dansinn rumba, sem dansaður er í Evrópu, væri gjörólik

Dr. Bragi settur deildarstjóri

DR. BRAGI Jóseppson, háskóla-kennari, hefur verið settur deildarstjóri í fræðslumáladeild menntamálaráðuneytisins um eins árs skeið frá 1. jan. 1973 að telja.

Söfnunin til

Hafsteins:

Yfir ein millj. kr.

ALLS hafa 622.300 krónur borizt til Mbl. í söfnunina til Hafsteins Jósefssonar og mun nú yfir ein milljón króna hafa safnast, þegar talið er saman það fé, sem borizt hefur til allra söfnunaraðila eða afhent hefur verið Hafsteini sjálfum.

Í fyrradag bárust til Mbl. 43.350 kr., m.a. 4500 kr. frá heimilisfólki og starfsfólki í Hamrahlið 17, 2.000 kr. frá starfsmannafélagi Steindórsprents, 4.000 kr. frá starfskonum Melaskólans, 13.000 kr. frá starfsfólki Jarðtumar sf. og 13.000 frá áhöfn varðskipsins Ægis. Í gær bárust til Mbl. 7.000 kr. frá ýmsum einstaklingum.

Byggingarfélag verkmanna, Reykjavík.

Til sölu

þriggja herbergja íbúð í 6. byggingarflokki við Skipholt. Þeir félagsmenn, sem vilja neyta forkaupsréttar að íbúð þessari, sendi umsóknir sínar til skrifstofu félagsins að Stórholti 16 fyrir kl. 12 á hádegi fimmtudaginn 1. febrúar nk.

Félagsstjórnin.

Afgreiðsla Eimskips í Eyjum til Reykjavíkur

AFGREIÐSLA Eimskipafélags Íslands í Vestmannaeyjum hefur nú verið flutt til Reykjavíkur og hefur fengið skrifstofuáðstöðu í Eimskipafélagshúsinu í Reykjavík. Allar vörur, sem lágu óafgreiddar á afgreiðslunni í Eyjum, hafa verið fluttar til Reykjavíkur.

Ferðin til tunglsins

Sýning fyrir börn úr Eyjum

ÁKVEDIÐ hefur verið að hafa sérstaka sýningu fyrir börn úr Vestmannaeyjum á barnaleikunum Ferðinni til tunglsins í Þjóðleikhúsinu. Sýningin verður n.k. mánudag, 29. jan. kl. 17. Aðgöngumiðar verða afhentir í Hafnarbúðum í dag, laugardag-

inn 27. janúar á tímabilinu kl. 13—16.

Mjög góð aðsókn hefur verið að leikunum og hefur verið uppselt á allar sýningar. Myndin er af börnunum í aðalhlutverkunum.

„Allt er þá þrennt er“

„ALLT er þá þrennt er“ heitir grein, sem birtist í Mbl. í dag. Þar er sögð minnsmelasaga í sambandi við Vestmannaeyja-prestakall, hvað muni gerast, ef þrjú skilyrði séu fyrir hendi:

„Atburðirnir þrjú, sem sagan er bundin við eru þeir, að ef byggð næði vestur fyrir Hástein, ef gamla vatnsbóllo, sem Vilpa heitir, þornaði eða yrði fyllt upp og biskupsstómur yrði prestur Eyjabúa, þá mundi gerast hinir hræðilegustu atburðir.“

Við prestskosningar í Vestmannaeyjum 1924 komu fram minnsmæli úr Kruppsspá. Þar segir, að þegar byggð sé komin upp að Landakirkju og

prestur í Odda, sem heiti Erlendur, og að ef þá verði prestur í Vestmannaeyjum, sem heiti Hálfdán, verði eyjarnar rændar af Tyrkjum. Þessi þrjú skilyrði voru þá á leið með að verða fyrir hendi. Þá var byggð komin upp að kirkju og þá var Erlendur prestur í Odda, og við þær prestskosningar sötti Hálfdán Helgason til Vestmannaeyja. Þá var séra Sigurjón Þ. Arnason kosinn prestur.

Minnsmelasagan í Mbl. í gær er því alröng og hörmuðu sóknarnefnd, safnaðarfulltrúi og prestur birtingu hennar, er þeir komu saman til fundar í dag. Er það sameiginlegt átt þessara aðila, að prestsstarfið í söfnuði okkar aukist til muna vegna þess, hve söfnuðurnar dreifist víða eins og sakir standa. Teljum við því mjög æskilegt að fá ungan og áhugasaman prest til starfa í söfnuðinum. Til tals hafði komið, að Karl Sigurbjörnsson yrði vígður til Vestmannaeyja — og teljum við hann stækka við að vilja koma til okkar við núverandi ástæður.

Við erum allir bjartsýnir á að geta aftur mætt heima í okkar kærri Landakirkju.

Friðfínnur Finnsson,
safnaðarfulltrúi.

Nauðungaruppboð

sem auglýst var í 62., 64. og 65. tölublaði Lögbingingablaðsins 1972 á Holtagerði 22, eign Jarls Jónssonar, fer fram á eigninni sjálfri, föstudaginn 2. febrúar 1973, kl. 16.

Bæjarfógetinn í Kópavogi.

Nauðungaruppboð

sem auglýst var í 58., 59. og 61. tölublaði Lögbingingablaðsins 1972 á Digranesvegi 40, 2. hæð, þinglýstri eign Kjartans Sigurðssonar, fer fram á eigninni sjálfri, föstudaginn 2. febrúar 1973, kl. 15.30.

Bæjarfógetinn í Kópavogi.

Nauðungaruppboð

sem auglýst var í 71., 72. og 73. tölublaði Lögbingingablaðsins 1972 á Álfrólsvegi 65, eign Bjarna Ó. Pálssonar, fer fram á eigninni sjálfri, föstudaginn 2. febrúar 1973, kl. 17.30.

Bæjarfógetinn í Kópavogi.

Nauðungaruppboð

sem auglýst var í 58., 59. og 61. tölublaði Lögbingingablaðsins 1972 á Skólagerði 64, vesturenda, þinglýstri eign Þórarins Jakobssonar, fer fram á eigninni sjálfri, föstudaginn 2. febrúar, kl. 16.30.

Bæjarfógetinn í Kópavogi.

Logsuðumenn

Notið það bezta sem völ er á:

logsuðu- og logskurðartæki.

HARRIS-tæki og mælar eru viðurkennd um allan heim fyrir gæði.

EINKAUMBODSMENN:

G. ÞORSTEINSSON & JOHNSON HF.,

Ármúla 1, sími (91) 24250.

**Bænavaka
vegna gossins
í Eyjum**

ÆSKULÝÐSSTARF Þjóðkirkjunnar gengist fyrir bænavöku í Dómkirkjunni kl. 21 í kvöld vegna náttúruhamfaranna í Vestmannaeyjum. Séra Jóhann Hliðar, sem lengi var prestur í Vestmannaeyjum, mun flytja stutta hvatningu og ungt fólk mun lesa úr ritningunni. Sungnir verða sálmar og beðnar bænir. Allir eru velkomnir á þessa bænavöku.

Til leigu

nú þegar 5-6 herbergja íbúð, með sér hita, í vesturbænum.

Tilboð, merkt: „Reglusemi — 9327“ sendist afgr. blaðsins fyrir 31. þ. m.

Vörubíll til sölu

Mercedes-Benz 1113, 1971, 6½ tonn.

Upplýsingar gefur Lindal Bjarnason í síma 94-1182.

**Byggingaverktakar
lönaðarmenn**

Ferðin á stærstu byggingavörusýningu Skandinavíu, sem haldin er í Kaupmannahöfn, er 8. febrúar.

Við bjóðum yður þátttöku á hagstæðu verði, sem innifelur flugferðir, gistingu með morgunmat, sérstaka skoðunarferð um hverfi í byggingu í Kaupmannahöfn.

Þessi skoðunarferð er á vegum Byggecentrum og eingöngu fyrir íslenska þátttakendur.

Aðgangur að sýningunni er innifalinn í verðinu.

**LOFTLEIDIR
FERDAÞJÓNUSTA**

VESTURGATA 2 sími 20200

**SNJÓR – SAUNA SUNDLAUG
SÓL – Afbragðs hótél**

Þetta eru frumskilyrðin, sem setja verður hverjum þeim stað, sem valinn er fyrir vetraríþróttir.

Þau eru uppfyllt á:

RAULAND HÖGFJELLSHOTELL.

Þangað er skiðaferðum okkar beint í janúar, febrúar, marz og apríl.

RAULAND HÖGFJELLSHOTELL

er á Þelamörk í Noregi, miðsvegar milli Oslóar og Bergen og í 1000 m hæð yfir sjávarmáli.

Leitið upplýsinga um ferðina, sem hentar yður best.

Þetta eru ferðir fyrir alla fjölskylduna.

**LOFTLEIDIR
FERDAÞJÓNUSTA**

VESTURGATA 2 sími 20200

Útsala — útsala — útsala — útsala

HVERFITÓNAR, Hverfisgötu 50.

Seljum hljómplötur frá krónum 300,00. — Kassettur frá krónum 555,00.

Einnig 10% afsláttur af öllum klassískum hljómplötum meðan á útsölnni stendur.

Hverfitónar Hverfisgötu 50

LAUGARDAGUR 27. JANÚAR 1973

Kona beið bana í bílslysi á Keflavíkur-veginum

BANASLYS varð á Keflavíkurveginum, rétt sunnan við Hval-eyrarholt, um kl. 13.30 í gær, er fólksbífreið og vörubífreið lentu í mjög hörðum árekstri. Kona, sem ók fólksbífreiðinni, beið sam- stundis bana. Þrjár konur, sem voru farþegar í bífreiðinni, hlutu allar töluverð meiðsl, en þó ekki lífshættuleg.

Bífreiðarnar voru að mætast, er slysið varð. Mikil hálsa var á veginum og virðist konan, sem ók fólksbífreiðinni, hafa misst stjórn á henni í þann mund er bífreiðarnar voru að mætast og lenti fólksbífreiðin á ská á miðja hlíð vörubífreiðarinnar og á afturhjól. Var höggvið við á- reksturinn svo mikið, að aftur- hásingin rifnaði undan vörubí- reiðinni. Fólksbífreiðin er gjör- ónýtt, en vörubífreiðin mikið skemmd.

Konan, sem lézt, var á fertugs- aldri. Að ósk lögregluinnar er nafn konunnar ekki birt í blaði- nu í dag, þar sem ekki hafði náðst til allra ættingja látnu kon unnar í gærkvöldi.

1600 l af loðnu til Neskaup- staðar

Neskaupstað, 26. jan. **LOBNUBRÆÐSLA** er hafin í verksmiðjunni hér á staðnum, en fyrsta loðnan barst okkur í gær, um 50 lestrir. Í dag komu hingað sjö loðnuskip með um 1600 lestrir samtals, sum drekklhaðin.

Skipin voru: Gisli Árni með 300 lestrir, Grindvíkingur með 320 lestrir, Magnús með 90 lestrir, Hilmir með 150 lestrir, Þórður Jónsson með 200 lestrir, Súlan með 450 lestrir og Kópanes með 100 lestrir. — Verksmiðjan getur brætt um 750 lestrir á sólarhring. — Asegl.

Húsin að hverfa undir ösku- og gjallbingi. Klifið og Heimakletur í baksýn.

— Ljóm.: Sigurgeir Jónsson.

HÚSIN HVERFA

Skrá yfir þau og eigendur þeirra

Frá ARNA JOHNSEN

ÖSKUFALLIÐ í Vestmanna- eyjum í nótt hefur sett skuggalegan svip á bæinn. Sigurður Þórarinnsson, jarð- fræðingur, sagði þó, að ask- an væri ekki mikið vanda- mál í sjálfu sér, ef hún yrði ekki meiri, því auðvelt væri að flytja hana og auk þess mætti geta þess, að hún væri góð til ræktunar og gott byggingarefni, þó að kald- hæðnislegt sé.

Hraunsletturarnar í nótt kveiktu í nokkrum húsum í viðbót, því austanátt var á

og bar hún hraunsletturarnar meira yfir austustu byggð- ina en verið hefur að und- anförnu.

Í gær fórum við nokkrir úr björgunarsveitum og gerð- um skrá yfir þau hús, sem eru alveg ónýtt, ýmist brun- in, hrunin eða undir hrauni. Og einnig þau, sem talsverð aska var yfir og sum reynd- ar alveg hulin ösku. Ekki er þó víst, að þau séu mikið skemmd, því aska mun ekki vera slæmt innpökkunarefni, jafnvel á heil hús.

Eftirtalin hús eru ónýtt: Kirkjubær eign Péturs Guðjóns-

sonar brann og fór undir hraun, Suður-Hlaðbær eign Þorbjörns Guðmundssonar brann ásamt úti húsum, Norður-Hlaðbær eign Magnúsar Péturssonar brann, Mið-Hlaðbær eign Guðrúnar Hallvarðsdóttur brann og fór undir hraun, Staðabær eign Jóns Nikulásssonar brann og fór undir hraun, Kirkjuból eign Kristjáns Kristóferssonar brann og fór undir hraun, Einland eign Guð- bjartar Guðbjartsdóttur brann og fór undir ösku, Eystri-Búa-

staðir eign Lovísu Gísladóttur brunnur, Vestri-Búastaðir eign Guðmundar Loftssonar brunnur, Tún eign Margrétar Pálsdóttur brann, Oddsstaðir eystri eign Jó- eís Guðmundssonar brunnur, Syðri-Staðarbærinn eign Sigur- bergs Jónssonar brann, einnig fylgdu útihús mörgum fram- greindum húsa. Suðurgata 14 eign Hauks Jónssonar er höfð ösku með brunnið þak og er það mikið skemmt. Suðurgata 12

Framh. á bls. 18

Búslóðum úr 60 húsum bjargað

Laxfoss kemur með 200 gáma og 20 manna lið til að sækja búslóðir eyjaskeggja

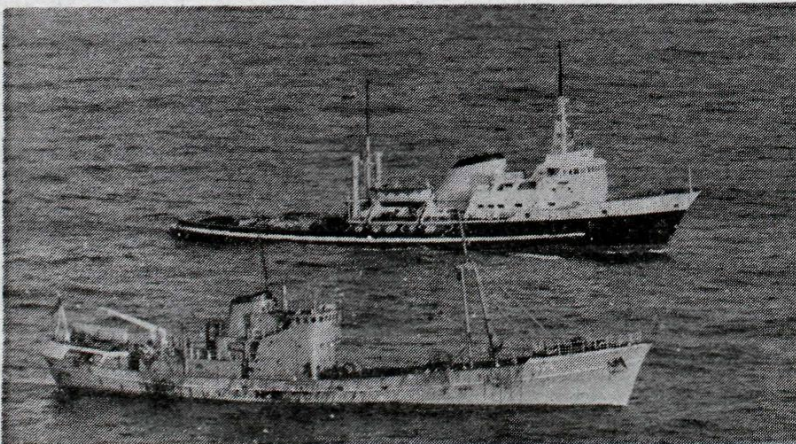
Frá Elinu Pálmadóttur, hingað með 200 gáma og 25 Síðustu fréttir.

GOSIÐ í Vestmannaeyjum er með svipuðum hætti og það var í allan dag. Von er á, að vind- áttin breytist og öskufall komi yfir bæinn í nótt eins og fyrri- nótt. Hjálparflokkar vinna sem fyrr að því að tæma hús og eru nú að byrja á Tungötu, um 30 sjálfboðaliðar undir stjórn

Reynis Guðsteinssonar skóla- stjóra, sem hefur aðsetur í barnaskólanum. Búið er á þeirra vegum að tæma 60 hús, en auk þess eitthvað af öðrum húsum á annarra vegum. Verður haldið áfram núna um austurbæinn út að Helgafellsbraut og Herjólf- götu.

Í fyrramálið er von á Laxfossi hingað með 200 gáma og 25 manna lið til þess að vinna við að setja í þá búslóðir. Verður þá reynt að tæma barnaskólann, þar sem orðið er mjög fullt af búslóðum manna og senda það á brott, svo að hægt sé að bera áfram á neðri hæðir skólans.

Laxfoss átti að fara úr Reykja- vik kl. 10 í gærkvöld. Herjólfur átti að fara kl. 7.30 frá Þorlák- stjóra, sem hefur aðsetur í barnaskólanum. Búið er á þeirra vegum að tæma 60 hús, en auk þess eitthvað af öðrum húsum á annarra vegum. Verður haldið áfram núna um austurbæinn út að Helgafellsbraut og Herjólf- götu.

Dráttarbáturinn Statesman kom í upphafi þessarar viku á miðin fyrir Austurlandi. Myndin er af Statesman á miðunum og brezkum landhelgisbrjóti.